No. 23. Donderdag 9 Juni 1921. 21ste Jaargang.

Ligt ter raadpleging en lezing op de leestafels der Oost- en West-Indische Mailbooten der Kon. Hollandsche Lloyd en der voornaamste Sociëteiten, Hotels, Café's en Leesinrichtingen, zoowel hier te lande als in Oost- en West-Indië.

HET KOLONIAAL WEEKBLAD

ORGAAN DER VEREENIGING OOST EN WEST

Opgericht door Kolonel K. E. V. L. van Zuylen, 21 Maart 1900.

„Het Koloniaal belang is een algemeen Nederlandsch belang".

KANTOREN:

HOOFDBESTUUR .... } HEULSTRAAT 17, DEN HAAG.
INLICHTINGENDIENST ..... } TELEF. 4519. POSTGIRO 14574

MEDEDEELINGEN of INGEZONDEN STUKKEN moeten worden geadresseerd „aan de Redactie-Commissie", en gezonden aan de Presidente: HEERENGRACHT 7, DEN HAAG.

ADMINISTRATIE VAN HET „KOLONIAAL WEEKBLAD"
HEULSTRAAT 17, DEN HAAG. TEL. 4519. POSTGIRO 14574

Voor *Administratie* en *Verandering van Woonplaats* wende men zich tot den Administrateur: HEULSTRAAT 17, Tel. 4519. Postgiro 14574.
Voor *Advertentiën* tot de DRUKKERIJ TEN HAGEN, NOBELSTRAAT 20, Tel. Interc. 3819. Postgiro No. 17260, beiden DEN HAAG.

Jaarverslag van het Hoofdbestuur over 1920.

—o—

1. *Algemeene toestand.*

Ondanks den druk der tijdsomstandigheden, waarvan ook het vorige jaarverslag gewag maakt, een druk, waarvan uiteraard een vereenigingsleven als dat, hetwelk in *Oost en West* tot uiting komt, den weerslag ondervindt, kon toch in 1920 ongestoord voortgewerkt worden en de Vereeniging aldus beantwoorden aan het doel harer oprichting. Met erkentelijkheid wordt weder melding gemaakt van den milden steun der Regeering door hare jaarlijksche subsidie, terwijl zij tevens de noodige fondsen beschikbaar stelde ten behoeve der Studie-commissie en het Tehuis voor inlandsche bedienden „Persinggahan".

2. *Leden.*

Op 31 December 1920 bedroeg het ledental 2880, zoodat het met 185 vooruitging. Geleidelijke stijging heeft plaats. Het feit, dat in een ongunstig tijdperk het aantal leden telkenjare toeneemt, moge als bewijs strekken van het nut der Vereeniging en zoo mag worden aangenomen, dat in de jongste tijden eene oplevende belangstelling voor de Koloniën en daar te lande voor Nederland ontstaan is, mag op een gestadige toename van leden gerekend worden.

3. *Hoofdbestuur.*

In de jaarlijksche Algemeene Vergadering van 6 Juli 1920 te Haarlem gehouden, werden de navolgende leden, die ingevolge art. 11 van het Huishoudelijk Reglement aan de beurt van aftreden waren, herkozen, t.w. mevrouw Ten Bosch-Bosscher en de heeren H. J. A. Raedt van Oldenbarnevelt, H. J. M. Baumann en T. Gerdes Oosterbeek, terwijl in de plaats van den heer C. de Vries gekozen werd de heer C. H. L. Baelde.

Een gewichtige personeel-verwisseling vond plaats door het aftreden van den Voorzitter, den heer C. R. Bakhuizen van den Brink, die gedurende een reeks van jaren de Vereeniging op voortreffelijke wijze had geleid. Om diens groote verdiensten voor de Vereeniging te huldigen, werd Z. H. E. G. ter Algemeene Vergadering het Eere-voorzitterschap der Vereeniging aangeboden en door hem welwillend aanvaard.

Te zijner vervanging werd de heer Mr. W. Sonneveld, oud-lid van den Raad van Indië, bereid bevonden het Voorzitterschap op zich te nemen.

Door het vertrek naar Indië, begin Juli 1920, van den Secretaris-Penningmeester, den heer A. J. Gooszen, trad als diens vervanger tijdelijk op de heer J. van Haaften, die den

16en Juli d.a.v. zijne functiën als zoodanig overdroeg aan den tegenwoordigen Secretaris-Penningmeester, den heer F. H. A. van der Brugh.

De heer Gooszen is, gelijk bekend, in Indië als Hoofdvertegenwoordiger der Vereeniging werkzaam; voor het aldaar door hem verrichte wordt verwezen naar het verslag, opgenomen in het Koloniaal Weekblad No. 14 van 7 April l.l.

4. *Afdeelingen.*

Behalve de Studenten-afdeeling te Leiden, welke bij het einde van het verslagjaar werd opgeheven, kwam in het aantal geen wijziging. Omtrent hare verrichtingen en verdere bijzonderheden — niet van alle afdeelingen kan in dit verband in positieven zin gesproken worden — moge worden verwezen naar de in het Orgaan der Vereeniging reeds verschenen of alsnog te verschijnen verslagen. De opheffing der Studenten-afdeeling te Leiden vond haar oorzaak in de gedurige bestuurswisseling, de weinige innerlijke kracht welke van haar uitging en de beslommeringen door veelvuldige mutatiën, aan de inning der contributiën verbonden. Ze is thans samengesmolten met de Burger-afdeeling ter plaatse, met dien verstande, dat in die afdeeling een gedelegeerd lid van den studentengroep zitting heeft, terwijl de Penningmeester dier Burger-afdeeling zich welwillend belast heeft met de inning der contributiën.

De correspondent der Vereeniging te Curaçao, de heer H. Meerdink, deelde bij schrijven van 27 December A°. P°. mede, dat hij, wegens drukke werkzaamheden, genoodzaakt was zijne functie neer te leggen. Hem werd verzocht te trachten onder de leden ter plaatse een geschikten vervanger te vinden. Hierop werd nog geen bericht ontvangen [1]).

5. *Vergaderingen.*

De wekelijksche vergaderingen van het Dagelijksch Bestuur hadden, behoudens een enkele uitzondering, geregeld plaats. Hoofdbestuursvergaderingen werden gehouden op 24 April, 6 Juli en 27 November, terwijl de Jaarlijksche Algemeene Vergadering gehouden werd te Haarlem op 6 Juli 1920, zooals te voren reeds vermeld werd.

De notulen van het op die vergaderingen behandelde, met uitzondering van die van het Dagelijksch Bestuur, zijn in het Orgaan der Vereeniging bekend gesteld.

6. *Stichtingen, Commissiën en Fondsen.*

De Vereeniging telde op het einde van het verslagjaar de navolgende instellingen:

a. Persinggahan (Tehuis voor Inlandsche bedienden);
b. Inlichtingendienst;
c. Studie-commissie;
d. Commissie voor West-Indië;
e. Propaganda-commissie;
f. Commissie ter bevordering der Nederl. Oost- en West-Indische Nijverheid, Kunstnijverheid en Huisvlijt;
g. Redactie-commissie van het Koloniaal Weekblad;
h. Fonds tot ondersteuning van Personen, Commissies en Instellingen.

Van de Studie-commissie en den Inlichtingendienst zijn bij het opmaken van dit verslag bereids rapporten opgenomen in het Koloniaal Weekblad (in de Nrs. 7 en 15 van 17 Februari en 14 April j.l.).

De West-Indische commissie behandelde in hare vergaderingen verschillende onderwerpen, voor de West-Indische koloniën van belang; evenwel konden hare besprekingen vooralsnog niet in concrete voorstellen worden omgezet, weshalve publicatie van het verhandelde onnoodig werd geacht. Ook de Propaganda-commissie bleef diligent, gaf hare adviezen en hield voeling met het Dagelijksch Bestuur der Vereeniging.

7. *Koloniaal Weekblad.*

De wijze van exploitatie, waarmede reeds in het jaar 1919 werd begonnen, werd in dit jaar voortgezet. Verrekening met den uitgever, de firma Ten Hagen, der geplaatste advertentiën, exploitatiekosten en provisiën had kwartaalsgewijze plaats in dier voege, dat van de winst de helft aan hem, de andere helft aan de Vereeniging toekwam met een uitkomst over het geheele jaar van ƒ 3409.67 ten bate der Vereeniging.

Toen nu tegen het einde van het verstrijken van den datum, waarop het contract moest worden vernieuwd, de uitgever het Dagelijksch Bestuur schriftelijk mededeelde, dat met ingang van 1 Januari 1921 de exploitatiekosten met een aanzienlijk bedrag zouden moeten worden verhoogd, een bedrag dat, naar het oordeel van het Dagelijksch Bestuur, een al te zwaren financieelen druk op de Vereeniging zou leggen, werd besloten tot een gecombineerde vergadering van het Dagelijksch Bestuur met de vertegenwoordigers der firma Ten Hagen en den gedelegeerde voor de advertentiën, den heer Hamme. Op die vergadering werd besloten, dat de geheele exploitatie van het Koloniaal Weekblad zou komen in handen van de firma Ten Hagen, maar dat door haar eene tegemoetkoming ter bestrijding der redactie-onkosten tot een jaarlijksch bedrag van ƒ 3000.— aan de Vereeniging in vier driemaandelijksche termijnen zou worden afgedragen. Het nieuwe contract is aangegaan voor den tijd van 5 jaar, met dien verstande, dat de uitgever de bevoegdheid heeft hetzelve telkenjare voor 1 December op te zeggen, ingeval uit zijne boeken blijkt, dat hij in het afgeloopen jaar met verlies heeft gewerkt. Na verloop van den termijn van 5 jaar wordt, indien door geen der partijen is opgezegd, het contract automatisch telkens voor één jaar verlengd. De aldus getroffen regeling, waartoe het Hoofdbestuur in zijn vergadering van 27 November het Dagelijksch Bestuur bij voorbaat had gemachtigd, ontheft de Vereeniging van een wisselende stijgende risico, en geeft haar voor de toekomst een meer vaste financieele basis.

8. *Propagandist.*

Aan den meermalen tot uiting gekomen wensch, ook door de Propaganda-commissie, om door middel van een benoemdigden propagandist het leden- en begunstigerstal te vermeerderen, tot ontlasting ook van den Secretaris-Penningmeester in zijn arbeid, werd in November l.l. gevolg gegeven. Bij wijze van proef, voor den tijd van drie maanden werd een daarvoor aanbevolen persoon in dienst genomen tegen vergoeding van vrije reiskosten en 40 pCt. provisie van het aanbrenggeld. De proef heeft evenwel niet aan de verwachting beantwoord.

9. *Andere werkzaamheden en bijzonderheden.*

a. Van hetgeen door de Vereeniging in het verstreken jaar verricht werd, ook op het gebied van propaganda, moge kortheidshalve, en om herhaling te vermijden, verwezen worden naar de verslagen harer stichtingen en commissiën. Alle deze verslagen zijn of worden afgedrukt in het Orgaan der Vereeniging. Een uitzondering dient evenwel gemaakt te worden voor de navolgende punten:

Met het Comité voor Koloniaal-historische Studiën werd nauwere aanraking gezocht en verkregen.

Met het nieuw opgerichte informatie-bureau der Ned.-Ind. Officieren-Vereeniging werd samenwerking verzekerd.

Met de groote stoomvaartlijnen werd opnieuw overeengekomen de publicatiën der Vereeniging, met name het Koloniaal Weekblad, onder de oogen der passagiers te brengen.

Statutenwijziging — van de art. 5 en 13 — kwam tot stand.

Gelden werden ingezameld ten behoeve der J. P. Coen-stichting; het Hoofdbestuur ging daarbij voor met een gift van ƒ 100.—, die met de overige ingekomen gelden aan den Penningmeester van het Comité werden overgemaakt. Voor die gift en voor hare bemoeiingen in deze mocht de Vereeniging, in den persoon van den Voorzitter, een warme dankbetuiging van het Comité oogsten.

Voorts deed de Vereeniging, zooveel mogelijk, zich vertegenwoordiger op congressen, vergaderingen, enz. van andere instellingen op koloniaal terrein werkzaam.

b. Leeszaal.

Het Departement van Koloniën zendt ons de Mededeelingen van het Bureau voor de Bestuurszaken der Buitengewesten, bewerkt door het Encyclopaedisch Bureau;

de Jaarboeken van het Departement van Landbouw, Nijverheid en Handel in Ned.-Indië;

de Mededeelingen voor den Burgerlijken Geneeskundigen Dienst in N.-I.;

de Jaarverslagen van den Topographischen Dienst;

de Jaarboeken van het Mijnwezen in Ned.-Indië;

de verslagen van het Volkscredietwezen;

de verslagen betreffende den dienst der Opium-regie;

het Algemeen Verslag van het onderwijs in Ned.-Indië.

De leeszaal in het gebouw Heulstraat 17 onderging in het afgeloopen jaar geen verandering. Stil en rustig kan men in deze met kains en kunstvoorwerpen uit „Boeatan" eenigermate Indisch decoratief ingerichte zaal zich wijden aan de lectuur van de voornaamste tijdschriften, over Oost- en West-Indië handelende, welke op de leestafel liggen. Voor een overzichtelijke kennis onzer overzeesche gewesten vindt men hier het voornaamste bijeen. Ten gerieve van de lezers zijn beschikbaar gesteld de Encyclopaediën van Oost-Indië en West-Indië, voorts de woordenboeken van de Javaansche en Maleische taal, benevens die der moderne Europeesche talen (Fransch, Duitsch en Engelsch).

De opmerking dient hier gemaakt te worden, dat de leeszaal ondanks de pogingen om haar meer en meer aan haar doel te doen beantwoorden waarvoor zij werd opgericht, nog lang niet genoeg bezocht wordt door de leden der Vereeniging Oost en West. Een bezoek toch van gemiddeld twee personen per dag kan niet bemoedigend genoemd worden. Van vele samenwerkende vereenigingen en instellingen worden ten behoeve der leeszaal ruilexemplaren gewisseld.

Ten slotte de *financieelen toestand der Vereeniging.*

De geldelijke verantwoording, hierbij overgelegd, toont aan, dat die toestand niet ongunstig is. Zulks is allereerst te danken aan den vorigen Secretaris-Penningmeester den heer Gooszen. Diens met succes uitgeoefenden krachtigen aandrang tot toetreding heeft reeds velen als lid of begunstiger doen „ingaan" en, naar 's heeren Gooszen getuigenis, zullen nog meerderen volgen. Ofschoon reeds meermalen een woord van hulde daarvoor aan den heer Gooszen werd toegebracht, zoo moge het hier toch niet achterwege blijven, nu genoemde

1) N.B. Bij het opmaken van dit verslag werd dezerzijds met ingenomenheid vernomen dat de heer Meerdink voorloopig zijne functie nog blijft waarnemen.

heer, tot een andere functie geroepen, in die nieuwe betrekking met onverflauwden ijver voortgaat de belangen van Oost en West met al de kracht waarover hij beschikt te bevorderen.

Met voorbehoud van hetgeen, in dit verband, het Dagelijksch Bestuur en enkele afdeelingen doen, kan van een krachtige actie elders, om het ledental uit te breiden, niet worden gewaagd.

Ook de leden zelven laten zich meerendeels onbetuigd, althans voldoen velen niet aan het in het Koloniaal Weekblad bij herhaling tot hen gericht verzoek om het gelezen blad aan kennissen en vrienden toe te zenden, met eene opwekking voor het lidmaatschap; ware dit zoo, het ledental zou spoedig verveelvoudigd zijn. In een land van 7 millioen inwoners, die bijna allen in eenigerlei betrekking tot de Koloniën staan, kon en behoorde het ledental minstens tien malen grooter te zijn dan het is.

Behalve de onvoldoende toename van het ledental, blijft ook het op peil brengen der geringe contributie beneden rechtmatige verwachtingen.

Een aansporing aan allen, die tot de Vereeniging behooren en daarbuiten, om hunnen steun te verleenen, moreel maar ook materieel, moge de gewenschte uitwerking hebben ten bate van de Vereeniging en daardoor van Nederland en zijne schoone overzeesche gewesten.

De Secretaris,
VAN DER BRUGH.

Exploitatierekening 1920.

Debet.

1 Januari 1920.		
Meubilair (20 % afschrijving)		f 44.—
Propaganda		„ 1152.45
Onkosten:		
Salarissen	f 2780.35	
Huishuur	„ 39.53	
Kantoorbehoeften	„ 1340.09 *	
Schrijfloon	„ 84.76	
Porti	„ 225.95	
Reiskosten	„ 412.76	
Receptiekosten	„ 143.06	
Gas- en waterleiding	„ 137.59	
Telefoon	„ 308.75	
Brandstoffen	„ 166.89⁵	
Inning contributiën	„ 248.01	
Diversen	„ 458.17⁵	
		„ 6345.92
Leestafel		„ 496.97
Lidmaatschappen		„ 204.05
Inlichtingendienst		„ 1427.25
Hoofdvertegenw. Indië		„ 3752.13
Voordeelig saldo		„ 503.02
		f 13925.79

Credit.

31 December 1920.	
Effecten	f 144.70
Interest	„ 45.07
Koloniaal Weekblad	„ 439.85
Regeeringssubsidie	„ 3128.80
Contributies	„ 10139.87
Diversen	„ 27.50
	f 13925.79

* Hierin is begrepen f 468.50 voor het drukken van 150 ledenlijsten, benevens de gedrukten ten behoeve van den Hoofdvertegenwoordiger Indië.

Balans opgemaakt per ult. December 1920.

Debet.

Cassa		f 37206.—
Effecten:		
f 3600.— 3 % N.W.S. à $52^3/_4$	f 1899.—	
4 m. rente à 3 %	„ 36.—	
f 800.— 2½ % N.W.S. à $44^3/_4$	„ 358.—	
6 m. rente à 2½ %	„ 10.—	
		„ 2303.—
Ned. Id. Handelsbank:		
Saldo deposito		„ 610.70
Postchèque en Girodienst:		
Saldo		„ 2600.82
Meubilair:		
Inventaris		„ 870.19
Debiteuren		„ 4869.62
		f 11626.39

Credit.

Geldleening	f 625.—
Ondersteuningsfonds	„ 353.09⁵
Crediteuren	„ 790.—
Kapitaal	„ 9858.29⁵
	f 11626.39

Begrooting 1921.

Ontvangsten.

Regeeringssubsidie (Vereeniging)	f 3000.—
Idem (Tehuis v. Inl. bedienden)	„ 10500.—
Contributies	„ 6500.—
Bijdragen begunstigers	„ 6500.—
Restitutie redactiekosten	„ 3000.—
Inlichtingendienst	„ 150.—
Interest	„ 200.—
Tegemoetkoming huishuur	„ 450.—
Regeeringssubsidie (Studie-commissie)	„ 3500.—
Totaal	f 33800.—

Uitgaven.

Propaganda		f 1000.—
Onkosten:		
Salarissen	f 5000.—	
Huishuur	„ 1000.—	
Kantoorbehoeften	„ 500.—	
Schrijfloon	„ 150.—	
Porti	„ 600.—	
Reiskosten	„ 450.—	
Receptiekosten	„ 150.—	
Gas- en waterleiding	„ 200.—	
Telefoon	„ 300.—	
Brandstoffen	„ 200.—	
Innen contributiën	„ 300.—	
Diversen	„ 350.—	
		„ 9200.—
Hoofdvertegenw. Indië.		
Salaris	f 1200.—	
Schrijfloon	„ 600.—	
Kantoorbeh. en drukloon	„ 150.—	
Porti	„ 150.—	
Propaganda	„ 300.—	
Diversen	„ 100.—	
		„ 2500.—
Koloniaal Weekblad.		
Honor. redactie	f 504.—	
„ vaste medewerkers	„ 1750.—	
„ losse medewerkers	„ 746.—	
		„ 3000.—
Leestafel		„ 500.—
Lidmaatschappen		„ 200.—
Inlichtingendienst		„ 3000.—
Ondersteuningsfonds		„ 100.—
Reg. sub. Studiecommissie		„ 3500.—
Idem Tehuis v. Inlanders		„ 10500.—
Onvoorziene uitgaven		„ 300.—
Totaal		f 33800.—

Den Haag, 31 December '20.

VAN DER BRUGH, *Penningmeester.*

's-Gravenhage, 28 Mei 1921.

Aan de Vereeniging Oost en West, alhier.

Ingevolge de opdracht, ons verstrekt in de Jaarvergadering van 1920, heeft onze Commissie zich onledig gehouden met het onderzoek van de administratie en de bescheiden, overgelegd door den Penningmeester over het jaar 1920.

Zooals U bekend, is de enkelvoudige boekhouding, ingevoerd met ingang van 1 Januari 1920, door den tegenwoordigen Secretaris en Penningmeester in den loop van dit boekjaar wederom omgezet in eene, gebaseerd op de dubbele methode, omdat alleen op die wijze een zuiver beeld van den staat der financiën van de Vereeniging kan worden verkregen.

Het is ons zeer aangenaam de verklaring te kunnen afleggen, dat bij verificatie alles in de beste orde bevonden

werd, weshalve wij U kunnen aanbevelen de balans per ultimo December 1920 goed te keuren en mitsdien het Hoofdbestuur voor zijn gestie te acquitteeren en te dechargeeren.

Ten slotte brengen wij hulde voor de wijze, waarop de administratie werd gevoerd en bijgehouden.

De Commissie,
J. A. SOETENS.
J. VAN HAAFTEN.

Hoofdbestuur einde 1920.

NAMEN.	FUNCTIËN.	WOONPLAATS.	Jaar van aftreden.	AANTEEKENINGEN.
Mr. W. Sonneveld.	Voorzitter.	den Haag.	1923	Dagelijksch Bestuur.
R. Zuiderhoff.	Onder-Voorzitter.	„	1923	
H. J. A. Raedt v. Oldenbarneveldt.	Lid.	„	1922	
F. H. A. van der Brugh.	Secr.-Penningm.	„	1923	
H. J. M. Baumann.	Lid.	Arnhem.	1923	
Mevr. M. ten Bosch-Bosscher.	„	den Haag.	1923	
J. P. Th. J. Brondgeest.	„	Haarlem.	1921	
J. H. Calmeijer.	„	Apeldoorn.	1921	
Mevr. Douair. Jhr. C. Clifford Kocq van Breugel-Roelofs.	„	Breda.	1921	
T. Gerdes Oosterbeek.	„	Apeldoorn.	1923	
J. A. van Hamel.	„	Leiden.	1922	
F. E. Luitjes.	„	Nijmegen.	1921	
Z. G. Ph. Marcella.	„	Rotterdam.	1922	
Mr. Dr. C. F. Schoch.	„	Amsterdam.	1921	
Mevr. J. van der Schuijt.	„	Utrecht.	1922	
C. H. L. Baelde.	„	Amsterdam.	1923	
Dr. H. H. Zeylstra.	„	Deventer.	1921	

Een Leekepraatje.

De P. E. B. van 13 April bevat het volgende geestige Leekepraatje:

„Amice,

Ben ik „di poekoel Charlotte", of zijn zij het dáár in Holland soms? „Di poekoel Charlotte" moet je weten, is een trouvaille van een snuitig vriendinnetje van me, die me dat eens minzaam vroeg en dat zooveel beteekent als „van Lotje getikt'.

Politiekeling als je geworden bent, heb je natuurlijk de telegrammen uit Holland gelezen (16 Maart-Aneta).

Van den Berg zegt: De kans op revolutie in Indië is buitengesloten.

Van Kol is van meening, dat die zeker en stellig komt, zoo zeker als $2 \times 2 = 4$.

Idenburg vraagt naïef, hoe het toch komt dat het destructieve element in de Inlandsche beweging is gekomen en hoe deze een anti-Nederlandsch karakter heeft aangenomen.

Graaf van Limburg Stirum wijst er in zijn afscheidsrede met nadruk op, dat ze met het invoeren van hervormingen in hemelsnaam toch niet te bedachtzaam moeten zijn. Anders zullen wij het moeten bezuren.

En ik zeg: „Zijn die lui nou di poekoel Charlotte, dat zij zoo voortdurend over revolutie zeuren. Als je zoo telkens op je knoopen aftelt: ze komt, ze komt niet, wel dan komt ze op een goeden dag. Omdat ze in Europa zoo'n beetje revolutie hebben, moet dat in Indië per sé ook zijn. We hebben hier deining gehad, Tjimareme, Toli Toli, stakingen en nou roepen ze allemaal: daar heb je de poppen aan het dansen, daar komt de Rrrrrrevolutie!!! Ik vind het in ons gezegend Indië vrij rustig; we hebben wel eens meer soesah en herrie gehad en komt de Rrrrrrevolutie betoel betoel, wel, dan zullen we die waardig ontvangen.

Je herinnert je „Manfred" nog wel uit je jeugdjaren. Die had het spleen en riep spoken op, die rustig lagen te dutten. Ze kwamen niet; verbeeld je, zoo'n nietige sterveling! Toen begon hij ze met tooverformulieren te bombardeeren, de een nog krachtiger dan de andere. Eindelijk moesten ze wel gehoorzamen; ze kwamen en lieten hem niet meer los. Op een goeden dag vonden ze onzen vriend Manfred zoo dood als een pier.

...... and a tombstone white
was the end of the fight.

Van Kol komt ook met een handvol tooverformulieren:

Indië moet in den Volkenbond worden opgenomen.

De Indische arbeidswetgeving moet aansluiten bij de besluiten der conferentie te Washington!

De sociale verhoudingen moeten wettelijk worden geregeld.

Maximumprijzen voor kinine.

Herziening van het staatsbestel volgens rapport Carpentier Alting.

Ik vind dat alles ook even mooi en goed. Als het maar op het papier staat, dan ben je kant en klaar, denkt de brave Van Kol.

Indië heeft zooveel eminente mannen, dat het zaakje dan van zelf marcheert en gelijk heeft hij.

Twee raden van Indië en de afgetreden Gegs. zijn reeds door de pers tot eminente mannen verklaard; de gewestelijke bestuurshoofden zijn Uebermenschen, vraag het maar aan Muurling; onze ingenieurs zijn wereldberoemd, dat zie je aan onze wegen en aan de architectuur van 's Landsgebouwen en daarbij zijn ze spotgoedkoop; onze generaals Napoleons, maar die zijn eigenlijk niet noodig, want we zijn allemaal even goed en braaf en onze buren zijn het ook; die droomen van wereldvrede; onze onderwijs-autoriteiten zijn groote organisators en die moeten iets uitvinden om het zedelijkheidsbewustzijn bij de bevolking te verhoogen, want dat is ook noodig met het oog op de afschaffing der kinderhuwelijken.

We hebben dus een uitnemende staf van hoogere ambtenaren. Aan de lagere goden ontbreekt misschien wel het een en ander, maar dat wordt goedgemaakt door de staf.

Onze sociale verhoudingen zijn uiterst eenvoudig; die wachten alleen maar op een regeling en de arbeidstoestanden zijn net als in Amerika en dus in aansluiting bij Washington van zelf sprekend. Onze Inlanders zelf zijn wondermenschen; die ontwikkelen zich phenomenaal snel en die zullen zich zeer senang gaan voelen.

Neen, Fock heeft werkelijk geen enkele reden om te treuzelen, geen bedachtzaamheid, please. Onze wetgeving moet den tijd vooruit zijn; ons Indië is een land van propheten, van denkers en zieners. Onze Europeesche gemeenschap van 150.000 zielen is wel klein, maar rein en de bruine broeder zal ons wel binnen een jaar of tien ingehaald hebben. De aarde draait thans sneller dan vroeger.

Arme Fock...... and a tombstone white......

Bonjour
M. W.

Belangrijke Motie.

Gaarne geven wij gevolg aan het verzoek tot opname der volgende motie:

De Vereeniging van Ambtenaren bij het Binnenlandsch Bestuur in Nederlandsch-Indië, in wettige vergadering bijeen op 30 Mei 1921,

Overwegende dat, naar verluidt, de voorstellen tot algemeene herziening der tractementen (de z.g. nivelleeringsvoorstellen) der Indische ambtenaren niet bij den begrootingswetgever aanhangig zullen worden gemaakt;

Overwegende dat, indien deze mededeelingen juist zijn, het corps ambtenaren B. B., ook in komende jaren, in bezoldiging ten achter zal staan bij gelijkwaardige categorieën van ambtenaren;

Overwegende, dat deze onvoldoende bezoldiging niet slechts raakt een groot persoonlijk belang der ambtenaren B. B., doch ook de voornaamste oorzaak is van het chronisch en steeds toenemend tekort aan bestuursambtenaren — met alle misstanden daaraan verbonden, zooals talrijke vacatures, onvoldoende contrôle, onlusten, enz. — zoowel als van de telkenjare door de schiftingscommissie geuitte klacht over onvoldoende kwaliteit en quantiteit der zich aanmeldende adspirant-candidaat-Indische ambtenaren;

Overwegende, dat het niet op den weg der Vereeniging ligt de Nederlandsche jongelingschap af te houden van indiensttreding bij het Binnenlandsch Bestuur, doch veeleer mede te werken tot bevordering dier dienstneming, ingeval er behoorlijke vooruitzichten in dien dienst bestaan;

Draagt het Bestuur op zich te wenden tot Z.Exc. den Minister van Koloniën met verzoek om bericht:

1. of al dan niet juist is het bericht, dat de Indische algemeene bezoldigingsvoorstellen door Z.Exc. als onuitvoerbaar zijn of zullen worden teruggezonden, dan wel om andere redenen spoedige totstandkoming dier algemeene regeling *niet* kan worden verwacht;

2. of, in geval van een bevestigend antwoord op de sub 1 gestelde vraag, Z.Exc. *al dan niet* bereid is aan den begrootingswetgever de noodige fondsen aan te vragen, ten einde het corps ambtenaren B. B. niet langer in salarieering ten achter te doen staan bij corpsen van gelijkwaardige ambtenaren;

Draagt voorts het Bestuur op, na ontvangen bericht van Z.Exc. den Minister, de Algemeene Vergadering opnieuw bijeen te roepen, ter bepaling van hetgeen door de Vereeniging eventueel nader zal behooren te worden verricht, ter verkrijging eener meer bevredigende salarisregeling voor het corps ambtenaren B. B.

En gaat over tot de orde van den dag.

Persoverzicht uit de Indische Bladen en Tijdschriften.

UIT DE EUROPEESCHE PERS.

Moedeloosheid bij links.

Het *Vrijz. Wkbl.* schrijft: Duidelijk merkbaar is thans over de geheele wereld eene reactionnaire strooming, welke eveneens zich tot in Indië voortplant. De Volksraadverkiezing vormde daarvan een symptoon, een ander is de moedeloosheid onder de linksche partijen in Indië. *Het Vrije Woord* houdt op te bestaan, volgens den heer *Baars* niet uit gebrek aan geld, maar uit gebrek aan medewerking; *het Indische Volk* ziet voor de zooveelste maal zijne redactie gereorganiseerd, maar het laatste nummer doet betwijfelen of de nieuwe redacteur het blaadje lezenswaardiger zal weten te maken; het socialistische leesgezelschap ging inmiddels ter ziele. Aan *de Taak* ontvallen eerlang twee bekwame redacteuren, waarmede het blad ten doode opgeschreven schijnt. Ons eigen weekblad, reeds eenmaal gestaakt wegens gebrek aan medewerking, lijdt wederom onder hetzelfde euvel.

Aan Inlandsche zijde is opgewektheid, zoo mogelijk, nog geringer. Van de S. I.-organen schijnt de *Kaoem Moeda* aan den vijand verkocht, de *Oetoesan Hindia* verlaten. De Nederlandsche editie van *Boedi Oetomo* is gestaakt, gelukkig slechts om financieele redenen.

Het schijnt een tijd van moedeloosheid en gebrek aan belangstelling. Gelukkig hebben zoowel de afgetreden als de opgetreden Landvoogd hunne redevoeringen bij de bestuurswisseling weten vrij te houden van pessimisme.

De *Java Bode* wenscht de woorden van het *Vrijz. Wkbl.* nog aan te dikken door er aan te herinneren, dat de *N. Soer. Crt.* door den Java Suiker Werkgeversbond werd aangekocht, zoodat rechts een machtig orgaan rijker is geworden.

Journalistiek en suiker.

De hoofdredacteur der *Loc.* houdt in zijn blad — d.d. 2 April — een interessante beschouwing betreffende den aankoop voor *f* 125.000 van de *N. Soer. Crt.* door den Werkgeversbond. Hij besluit zijn „Interruptie" met de woorden: De verschillende belangen, betrokken bij de suikercultuur, vonden trouwens voldoende weerspiegeling in de Indische pers in haar geheel en deze vrije schok der meeningen waarborgde meer nut dan het plichtmatig en eindeloos tweegevecht, dat ons thans te wachten staat, zal kunnen brengen.

Mogen de koele rede, het gezond verstand en de goede wil in de organisatie van werkgevers en werknemers betere middelen vinden om in Java's grootste bedrijf uiteenloopende belangen te verzoenen dan deze nieuwe combinatie van journalistiek en suiker belooft.

In het *Soer. Hbl.* — d.d. 30 Maart 3e bl. — zegt de heer *J. G. Boon* over het „Syndicaatsnieuwtje" o.m.: Wij blijven van meening, dat zoowel het algemeen- als het bijzonder belang het best behartigd wordt door een strikt onpartijdige Pers. Gelukkig is onze positie van dien aard, dat wij noch aan den leiband van den werkgever, noch aan dien van den werknemer behoeven te loopen.

„*Blijf U zelf*", met dit devies trad ik de journalistieke loopbaan in, en dat devies zal tevens dat zijn van mijn blad, zoo lang ik daarvan de geestelijke leider ben. Ik twijfel geen oogenblik of het groote publiek zal met dat devies instemmen en ons zijn vertrouwen schenken, zooals het dit reeds jaren deed.

Onder volle erkenning der waarheid, dat de kapitalistische wereldorde de alleen mogelijke is, nu en in een zelfs onafzienbare toekomst, sluit die erkenning voor ons niet in, dat wij door dik en dun met het kapitaal zouden medegaan. Waar dit door zijn maatregelen een gevaar dreigt te worden voor den Staat, zal het in ons een fellen tegenstander vinden. Slechts het belang van den *Staat*, waarin ligt opgesloten het belang van het algemeen, vindt in ons behartiging. Wij kiezen geen zijde, wij hebben links noch rechts vijanden of vrienden. Persoonlijke vriendschap laat ons koud, waar het 't algemeen belang geldt; persoonlijke vijandschap kennen wij niet. Als Richelieu kennen wij slechts vijanden van den Staat en systematisch en hardnekkig zullen wij die vijanden bestrijden.

Baars' externeering.

Wij ontleenen aan de *Java Bode* o.m.: Het staat dus vast, dat Baars geëxterneerd wordt. Waarmee o.i. al veel te lang gewacht is.

De heer Baars is een van die vurige propagandisten, die een grooten invloed op de meest radicale elementen van de Inlandsche bevolking uitoefenen. Baars verkondigt ideeën en theorieën, welke vooral in de Indische maatschappij geweerd moeten worden.

Baars wordt dus geëxterneerd. 't Was te verwachten en de man heeft er als het ware om gebedeld. Wij voor ons zijn geen groote voorstanders van dergelijke maatregelen. Maar Baars heeft de grenzen, die in elke geordende maatschappij getrokken dienen te worden, meer dan eens overschreden. Baars richtte zijn actie niet op het verbeteren van verkeerde toestanden — en die z ij n er ongetwijfeld — maar zijn einddoel was een gewelddadige omver-

werping van het bestaande. In den „Heilstaat" zou alles wel beter zijn, immers! De heer Baars weet — althans hij b e h o o r d e te weten — dat er van den volksleider meer geëischt wordt dan opzweepende woorden en leuzen, die slechts op de onberedeneerde instincten van de massa vermogen te werken. Baars is in alles een navolger van zijn vriend Sneevliet geweest. Hun onverantwoordelijk ophitsen, hun opeischen van het vrije woord, enz., hebben geen ander doel gehad dan de Inlandsche aanhangers tegen het gezag op te zetten.

Welaan, wij nemen aan, dat alles uit overtuiging is geschied. Maar dat is geen excuus! Er zijn door de regeerende macht gestelde grenzen. Wie — al dan niet uit overtuiging — deze overschrijdt, dient buiten *de* grenzen gezet te worden. Indië behoeft niet door propagandisten als Sneevliet, Snel, Stam, Coster, Baars, e.t.q. onderstboven te worden gegooid. Wij juichen elk streven tot opbouw toe, maar voor de sloopers en afbrekers, voor hen, die alleen het bestaande afkeuren en er n i e t s voor in de plaats hebben te stellen dan een arsenaal holle phrasen en ijdele toekomstbeelden, is geen plaats in een zich ontwikkelende maatschappij. Het doet ons genoegen, dat aan het anti-Nederlandsche gedoente van de heeren een eind wordt gemaakt. Want voor een Inlandsch propagandist kunnen wij ons die gevoelens voorstellen, van een Nederlander van geboorte doen ze landsverraderlijk aan.

Want Baars was anti-Nederlandsch. Men heeft hem meer dan eens gewaarschuwd voor zijn drijven. In Augustus 1917 — meenen wij — werd hem namens de Regeering, vanwege de Commissie van Toezicht, te kennen gegeven, dat wanneer hij opnieuw zou propageeren t e g e n h e t N e d e r l a n d s c h e gezag, zooals geschiedde in zijn artikel „Onderwijs in Indië", afgedrukt in het *Vrije Woord* van 10 Maart 1917, hij uit den dienst zou worden verwijderd. Baars heeft zich aan die waarschuwing h o e g e n a a m d niet gestoord. The reverse is true: zijn actie tegen de Regeering is daarna nog feller geworden. In September 1919 hield hij in een openbare vergadering in de Inlandsche Societeit „Panti Harsojo" te Soerabaya een rede, welke o.m. de strekking had om de aanwezigen te doordringen van de gedachte, dat de Inlandsche bevolking geen belang heeft bij het behoud van de Nederlandsche Regeering. Zoo is er meer.

Echter blijft het een onvergeeflijke fout van den rood-gekleurden gemeenteraad van Semarang dien man weer naar Indië te hebben gehaald. Semarang's burgemeester treft hier wel den grootsten blaam. Na Baars' externeering is zijn positie zeer precair geworden......

Nog een ander punt wenscht de *J. B.* naar voren te brengen. Men — d.w.z. de reactionnaire pers — heeft den afgetreden landvoogd immer verweten, dat hij te slap, te lankmoedig was in zijn optreden. Het blad wenscht deze beschuldigingen in hun algemeenheid niet te weerleggen, maar wijst er op, dat ook dit besluit om Baars te verwijderen, geenszins afkomstig was van iemand, die „slap" en „lankmoedig" was. Integendeel, het was de daad van een Man!

Gevaar voor werkeloosheid.

De tijdelijk voorzitter van den Algemeenen Handelsbond heeft aan het bestuur der „Federatie" te Bandoeng een schrijven gezonden, waarin hij er op wijst, dat de werkloosheid in Holland onder handels- en cultuuremployé's mogelijk oorzaak zal zijn, dat een aantal jongelieden uit Holland *à la bonne foie* naar Java zullen komen, om te trachten daar een betrekking te vinden.

Schrijver zegt, dat het op den weg der Federatie ligt *om de jonge menschen in Holland te waarschuwen, dat ook in Indië malaise heerscht*, en dat het niet geraden is in deze tijden op goed geluk den tocht naar Java te ondernemen. Hij dringt er daarom bij het bestuur der Federatie op aan naar bevoegde personen in Holland te seinen, dat de toestanden voor werkzoekenden ook in Indië zeer ongunstig zijn en hen te verzoeken werklooze handelsemployé's t e n e r n s t i g s t e af te raden naar Indië te komen.

Een dergelijke maatregel lijkt de *Deli Crt.* inderdaad zeer gewenscht, vooral waar uit de Straitsbladen en andere berichten blijkt, dat in den onmiddellijken omtrek eveneens groote werkloosheid heerscht en er dus voor de in Indië gestranden ook daar geen uitweg zou zijn.

Een dergelijke publicatie zou echter van de Regeering dienen uit te gaan, met aangifte in welke vakken en diensttakken de arbeidsmarkt niet overvoerd is.

Een Chineesche Bolshevik veroordeeld.

De *Sum. Post* bericht, dat de landraad te Loeboek Pakam den Chinees Chong Sien Bie, vroeger onderwijzer te Tandjong Morawa, tot drie jaren gevangenisstraf veroordeelde wegens opruien en opstand gestoken middels verspreiding van Chineesche gedrukten. Beklaagde bekende volmondig. Hij wenschte gelijkheid van werknemer en werkgever en had gehandeld op aansporen van een vereeniging in China, waarvan hij den naam verzweeg.

Als bijzonderheid vermeldt het blad nog, dat beklaagde tijdens zijn preventieve hechtenis de gevangenismuren van zijn cel bijna heeft volgeschreven met opruiende taal en allerlei aanstoken tot opstand. Beklaagde heeft geen revisie aangeteekend tegen de uitspraak van den landraad, maar hij is voornemens een gratierekest aan den Landvoogd te zenden. De belangstelling van Chineesche zijde was vrij groot.

UIT DE INDISCHE PERS.

De groote meeting als protest tegen het bestaande Kiesrecht in Indië.

In het „Koloniaal Weekblad" van 31 Maart 1921 No. 13, werd reeds melding gemaakt van den in de „Neratja" geplaatsten oproep voor deze protestmeeting.

Zij had plaats op Zondag 13 Februari 1921, in het park op het Koningsplein te Weltevreden en werd bijgewoond door ongeveer 3000 personen.

De heer Dahler, voorzitter van het Comité van Actie, heette des morgens ten 9 uur 40 minuten alle aanwezigen welkom en dankte hen voor hunne tegenwoordigheid.

Hij constateerde de belangrijke opkomst, welke tot op zekere hoogte toch ook gering was, in aanmerking genomen het belangrijke onderwerp, dat aan de orde was.

Dit onderwerp toch, gold niet alleen de hoofdplaats Batavia, doch geheel Indië.

Spreker wees er op, dat de naam van Volksraad verkeerd was, want dat hij geen Raad van het Volk was.

Telken jare wordt steeds belasting betaald, worden vele bevelen ter zake door het gezag gegeven, doch over het gebruik der belastinggelden wordt aan het volk geen medezeggingschap toegekend.

De Volksraad is het product van de tienjarige revolutionnaire beweging in Indië, terwijl de spreker memoreerde, dat hij die beweging langs legalen weg en niet door middel van geweld wilde dienen.

De samenstelling van den Volksraad eischte herziening, want de stem van het volk wordt daarin niet gehoord.

De helft van het aantal leden wordt gekozen door de kiesgerechtigden en de andere helft door de Regeering aangewezen, doch wie zitten nu eigenlijk in den nieuwen Volksraad, vraagt de spreker?

Persoonlijk zoude hij die vraag niet beantwoorden, waar anderen die taak op zich hadden genomen.

Alleen wilde hij nog zeggen, dat het niet raadzaam werd geacht om aan het gezag mede te deelen, dat de kiesrechtregeling niet deugde en dat om die reden de oproep voor deze meeting was uitgeschreven.

Daarna kwam de heer Soetan Mohamad Zain aan het woord.

Hij verklaarde, dat hij geheel accoord ging met het doel van deze protestmeeting op grond van de volgende motieven:

1e. dat als er niet geprotesteerd werd, men in Nederland en in de moderne Nederlandsche nieuwsbladen, zou denken, dat de bestaande kiesrechtregeling in Indië rechtvaardig was.

Zoo is bijv. het Bataviaasch Nieuwsblad op de hand van den Politiek-Economischen Bond en dan kan het wel kunnen gebeuren, dat in dat blad een mededeeling voorkwam, dat de gekozenen uit die partij door het volk zijn gekozen.

Dit nu moet worden betwist.

Van de 24 gekozenen zijn wel 20 van de moderne partijen, doch van de 700 kiezers behooren 380 tot den Politiek-Economischen Bond.

2e. Wanneer er geen protest werd aangeteekend, zou dit zijn ten nadeele van den Inlander. Een intelligent persoon heeft destijds gezegd, dat elk volk het bestuur heeft, dat het waard is. Wanneer dit waar is, dan is het de schuld van het volk als er slechte bestuurders zijn, doch het wil ook wel eens zijn dat als het Bestuur goed is, het volk toch in het nadeel is.

En zoo is het met het kiesrechtstelsel in Indië. Van de 30 à 40 millioen menschen in Indië zijn slechts 760 kiesgerechtigden.

En spreker stelt daarom deze vraag: Is dat nu democratie?

Deze meeting was derhalve, volgens spreker, gerechtvaardigd, terwijl zij vroeg toepassing van het rechtvaardigheidsbeginsel.

De heer Soeriadiradja sprak namens de Soendaneesche Vereeniging, die zich geheel en al met het protest vereenigde.

Spreker was van meening, dat men door in het Gambirpark te spreken, gemakkelijk in de gevangenis terecht kon komen, doch dat hij er niet aan twijfelde of het gesproken woord zou in den Volksraad zeer zeker met rechtvaardigheid worden overwogen.

De Volksraad echter overweegt wel doch regelt niet.

Geschiedde die overweging nu maar met een troep werkelijke volksvertegenwoordigers, dan zou een ieder natuurlijk het hoofd buigen, doch die personen zijn niet aanwezig en kan men dientengevolge dezelfde moeilijkheden waarnemen, welke vroeger ook bestonden.

Verder zal ook wel worden begrepen, dat wanneer de Volksraadleden bij het overwegen één oog dichtknijpen, de uitkomst geheel anders kan zijn dan misschien wordt bedoeld.

Thans zijn 20 gekozenen leden van den Politiek Economischen Bond en wanneer de Regeering nu de volksvertegenwoordigers aanwijst in den Volksraad, dan moeten deze het toch tegen die 20 afleggen.

Aangezien de heer H. A. Salim, volgens mededeeling van den Voorzitter, niet aanwezig is, verkrijgt de heer Abdoel Moeis het woord.

Deze zegt, dat er niet zooveel op aankomt of de meeting al of niet druk bezocht is.

Het komt meer op „diepte" aan.

De stem, die op de meeting uit het volk spreekt, beschouwt hij als een saluutschot en de actie zelve als een begin van uitvoering van een klein feest.

Spreker geeft vervolgens een klein overzicht van het ontstaan van den Volksraad en van den invloed dien de Gouverneur-Generaal Van Limburg Stirum op de samenstelling uitoefende door zelfs den teruggekeerden banneling, den heer Tjipto Mangoenkoesoemo, daarin eene plaats aan te wijzen.

Spreker is van meening, dat men zijne kracht moet zoeken bij zich zelf. De inlandsche beweging neemt steeds in omvang toe, doch de tegenpartij laat zich evenmin onbetuigd.

Waar de onderdanen belasting betalen, daar hebben zij ook recht op de uitoefening van het kiesrecht.

Ten slotte krijgt de heer Tjokroaminoto het woord, waarbij hij er op wijst, dat thans het volk algemeene vertegenwoordiging door middel van het algemeen kiesrecht vraagt.

Verder vestigt hij er de aandacht op, dat de Mohamedaansche godsdienst aanstuurt op vrijheid, broederschap en gelijkheid en dat als die godsdienst in het gedrang komt, dit aan eigen schuld is te wijten.

Tal van godsdienstige spreuken werden door spreker voorgebracht.

Hij is evenals zijn voorganger van meening, dat waar het volk belasting betaalt, dit medezeggingschap moet hebben in zijn bestuur.

Besloten werd de navolgende motie van de Politieke Concentratie, bestaande uit de navolgende Vereenigingen, als de Sarikat Islam, de Sarikat Hindia, Boedi Oetomo, Indische Sociaal Democratische Partij, Sumatranen Bond en de Pasoendanbond, ter kennis te brengen van den Gouverneur-Generaal, den Minister van Koloniën, den Volksraad en van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, n.l. om, in afwachting van de toekenning van zelfbestuur aan Ned.-Indië, het algemeen kiesrecht toe te kennen aan alle mannen en vrouwen, die schrijven en lezen kunnen, zonder daarbij rekening te houden met taal, ras en census.

(Neratja, 14 Febr. 1921).

UIT DE CHINEESCHE PERS.

Begrafenis van wijlen den Majoor-Chinees, den heer The Toan Ing, te Soerabaija.

Deze teraardebestelling heeft met de gebruikelijke plechtigheden plaats gehad, waarover in de „Pewarta Soerabaya" van 1 Februari 1921 het navolgende werd medegedeeld.

Reeds in den vroegen morgen van den vorigen dag waren tal van leden van de Chineesche gemeente ter hoofdplaats Soerabaya en ook van elders verzameld op het erf van het sterfhuis te Kapasan, om te getuigen van hunne persoonlijke sympathie voor den overledene en zijne nagelaten familiebetrekkingen.

Men wilde den overleden majoor The Toan Ing eeren voor het vele verdienstelijke werk dat hij tijdens zijn leven had tot stand gebracht en dat door de groote menigte op zulk een hoogen prijs wordt gesteld.

Onder de aanwezigen werden opgemerkt de Resident van Soerabaya, de Assistent-Resident ter plaatse, de Regent en de Patih van de hoofdplaats en verder de afgevaardigden van de Vrijmetselaarsloge „De Vriendschap", die door hunne tegenwoordigheid de deelneming wilden betuigen van de vereeniging, welke, door den dood van den overledene, zulk een ernstig verlies had geleden.

Des morgens ten 7 ure zette de stoet zich in beweging en schreed langzaam voort in de richting van de begraafplaats te Goenoeng Sari.

Vóór den stoet werden twee brandende Chineesche lantaarns gedragen. De bedoeling daarvan was den weg aan te wijzen.

Over het algemeen gebruikt men daarvoor de poppen Khaij Lo Sin, doch deze keer had men lichtgevende lantaarns voor het beoogde doel gekozen.

Vervolgens kon men tal van witte vlaggen zien medevoeren, gevolgd door vele met gouddraad gestikte banieren, waarop de verdienstelijke daden van den overledene waren bekend gesteld.

Achter deze banieren volgden 2 zonneschermen en daarna de bidtafel.

Hierbij waren 2 vrachtauto's, gevuld met kransen en bloemen.

Toen kwamen in rijen de leerlingen van de Kiauw Tong Ya Hak en de Tjong Hoa Hwe Kwanscholen en daarna de lijkwagen, gevolgd door alle familieleden van den overledene.

De stoet werd gesloten door vele belangstellende landgenooten, die den overledene tot Goenoeng Sari uitgeleide deden.

Nadat de lijkkist in de groeve was nedergelaten en al de aanwezigen zich daaromheen hadden ge-

schaard, zooals bij de Chineezen gebruikelijk is, nam de Resident het woord, die in zijne rede deed uitkomen, hoe de majoor The Toan Ing tijdens zijn geheele leven, door het verrichten van zooveel verdienstelijk werk, de maatschappij goed had gediend.

Dat goede werk gold niet alleen het bestuur, doch ook voor de menigte en al de personen, met wie hij in aanraking kwam.

Vervolgens sprak de Resident de familieleden van den overledene toe en gaf de verzekering, dat de persoon van dezen in de herinnering zou blijven voortleven.

Nadat nog enkele redevoeringen waren gehouden, dankte de heer The Ing Bie voor de betoonde eer, waarna het graf gesloten werd.

Uitreiking van het Officierskruis der Orde van Oranje Nassau aan den Majoor der Chineezen, den heer Tjong A Fie, te Medan (Oostkust van Sumatra).*)

Vóór 10 uur 's morgens van Zaterdag den 22sten Januari 1921 was het vóór de woning van den majoor-Chinees Tjong A Fie te Medan een belangrijke drukte, waarbij de politie de orde had te handhaven.

Ten 10 uur kwam de Gouverneur persoonlijk het officierskruis van de orde van Oranje-Nassau op de borst spelden van majoor Tjong A Fie, hem wegens zijne belangrijke diensten en betoonde trouw door de Regeering verleend.

De Gouverneur dankte in zijn rede den majoor daarvoor.

Als autoriteiten waren verder bij de plechtigheid aanwezig de gewestelijke secretaris, de waarnemend assistent-residenten van Deli, Serdang en Langkat, de controleurs van Tebing, Tinggi, Beneden-Deli, Beneden-Langkat, en de gezaghebber van Pangkalan-Brandan, allen in ambtsgewaad.

Voorts waren tegenwoordig de vorsten van Deli en Langkat, de president en leden van den Raad van Justitie, de burgemeester, de militaire commandant, tal van administrateurs van de landbouwondernemingen, alsmede vele hoofden der Chineezen.

De borst van majoor Tjong A Fie was reeds versierd met de navolgende onderscheidingsteekenen, n.l.:

1°. de gouden ster van verdienste, hem in het jaar 1904 verleend;

2°. het Ridderkruis der Oranje-Nassau-orde, hem toegekend in het jaar 1902.

Met betrekking tot de ambtelijke loopbaan van den overledene, kan hier nog worden bekend gesteld, dat hij ruim 34 jaren dienst telde.

In het jaar 1886 aangesteld tot hoofd der Chineezen te Laboean, werd hij in 1893 benoemd tot luitenant der Chineezen te Medan en in 1898 tot kapitein-titulair bevorderd. In het jaar 1905 werd hem de rang van kapitein toegekend, terwijl hij in het jaar 1911 tot Majoor der Chineezen werd benoemd.

In het jaar 1916 ontving hij den titel van adviseur-honorair van Chineesche zaken.

(Pewarta Soerabaya van 1 Febr. 1921).

*) Blijkens telegrafisch bericht, voorkomende in de Perniagaän van 4 Februari 1921, overleed de heer Tjong A Fie plotseling in den morgen van dien dag.

LITERATUUR-OVERZICHT.

De Indische Post.

De Indische Post, het nieuwe weekblad voor Indië, waarvan Jhr. Jan Feith met de hoofdredactie is belast (die zich in October a.s., vergezeld van zijne echtgenoote, naar Indië zal begeven), zal den 1en December verschijnen. Maanden geleden maakten we met een proefnummer kennis, dat veel voor de toekomst beloofde. Het weekblad, dat een uitgave is van de N. V. Publiciteit te Amsterdam, zal te Batavia uitkomen. Hoofdredacteur voor Nederland is, zooals bekend, de hr. Mr. L. J. Plemp van Duiveland, Den Haag.

Economisch-Statistische Berichten.

De heer G. P. J. Caspersz wijdt in het jongste nummer

van Economisch-Statistische Berichten een artikel aan de „Djambilegende" en de door den Minister als te „optimistisch" gekenschetste voorstellingen, die over den petroleumrijkdom van Djambi en de daaruit te verwachten winsten bestaan.

Vragen des Tijds.

In het Juni-Nr. eene belangwekkende verhandeling van den ir. E. C. Abendanon over de wordingsgeschiedenis der Ned.-Indische delfstoffen. Schr. geeft een duidelijke voorstelling, hoe de voorbereiding van sommige delfstoffen getroffen werd nog tijdens de geologische middeleeuwen, hoe die van vele andere, met name de fossiele brandstoffen en de eigenlijk ontginbare ertsafzettingen in de nieuwe geschiedenis onzer planeet valt en hoe gedurende dien nieuweren tijd, en tot den nieuwsten tijd toe, de factoren van vervorming, welke het aangezicht der aarde sterk deden veranderen, niet het minst ook over het gedeelte dat thans wordt ingenomen door den Soenda-Archipel, in zoo menig opzicht gunstig waren, dat de kiemen, door de Natuur in voorafgaande geologische perioden gezaaid, konden groeien en rijp worden tot een delfstoffelijken oogst, welke Ned.-Indië in staat stelt een zeer goede plaats in te nemen onder de mijnbouwlanden der wereld.

Schr. spreekt den wensch uit, dat Nederland en Indië de mannen zal weten te leveren — geologen, mijningenieurs, economen en kooplieden — welke dien mineralen oogst binnen zullen weten te halen.

M. Aboekasan Atmodirono.

In de serie „Levensschetsen van vooraanstaande Indonesiërs" (uitgave van de jonge, energieke uitgeversfirma „Hadi Poestaka") is opgenomen de levensbeschrijving van wijlen Mas Aboekassan Atmodirono, door R. A. van Sandick. Behalve het portret van den overledene, bevat het geschriftje een afbeelding van de door hem (als architect) ontworpen Mangkoe Nagara'sche Societeit te Soerakarta.

Handelsberichten.

No. 742 (2 Juni) bevat eenige mededeelingen over den dienst voor Waterkracht en Electriciteit (afzonderlijke dienst-tak van het Dep. van Gouvernementsbedrijven), benevens een kort overzicht van den inhoud der tot nu toe verschenen Mededeelingen No. 1 en 2 (n.l. Handleiding betreffende vergunningen tot gebruik van waterkracht en Bepalingen en voorschriften omtrent den aanleg en het gebruik van electrische sterkstroomleidingen in Ned.-Indië).

De West-Indische Gids.

Inhoud der Juni-afl.: Willem Usselincx en de oprichting van de West-Indische Compagnie (op 3 Juni 1621), door C. K. Kesler. — De oudste cacao-aanplant in Suriname (in 1686, door Fr. van Aerssen), door D. S. van Zuiden. — Het aantal en de woonplaatsen van de Boschnegers en Indianen in Suriname, door Jhr. L. C. van Panhuys. — Een Indiaansche rotsteekening aan de Kabalebo-rivier (Corantijn), door Dr. G. Stahel (met afb.). — Wat kan inzake boschwezen op Curaçao gedaan worden? Lezing door J. W. Gonggrijp. — Uit de pers. — Bibliographie.

Van Holland's vroegere grootheid.

We plaatsen alleen dit opschrift en verwijzen verder naar een tweetal bijdragen, die de keuze van dien titel wettigen, n.l.:

1°. Uit de geschiedenis der Goudkust (Kust van Guinea), door Dr. C. J. Wijnaendts Franken (Onze Eeuw, Juni-afl.);

2°. De faktorij der O.-I. Compagnie te Ayuthia (Siam) door W. Blankwaardt (met ill.). (Neerlandia, Juni-afl.).

De Mijningenieur.

Alweder een nieuw Indisch tijdschrift, waarvan de uitgever het blijkbaar niet de moeite waard, of onnoodig heeft geacht er ook in Nederland, door tusschenkomst van den boekhandel of door zending van proefnummers aan groote (Indische) bibliotheken, bekendheid aan te geven. Het eerste Nr. van dit (waarschijnlijk) tweemaandelijksch orgaan, (op den omslag) getiteld „Het Blad voor den Mijnbouw in Nederland en Koloniën. De Mijningenieur", is vermoedelijk in April van het vorige jaar uitgekomen (Drukkerij „'t Kasteel van Aemstel" te Weltevreden), daar de ons toevallig in handen gekomen Nrs. 2 en 3 gedateerd zijn Juni en Augustus 1920.

De genoemde Nrs. (met ondertitel: Orgaan van de Vereeniging van Ingenieurs bij 's Lands Mijndiensten) bevatten o.a. de volgende bijdragen: Kosmogenie, door ir. F. P. C. S. van der Ploeg. — Zijn de Indische petroleumterreinen, in het bijzonder die op Sumatra, peneplains of abrasievlakken, door Dr. J. Zwierzycki. — Reorganisatie van het Mijnwezen, door Dr. W. Dieckmann. — Metallurgische causerie, door ir. M. H. Caron.

Indië. Geïllustreerd Weekblad.

Inhoud van de 1 Juni-afl.: Huwelijksgebruiken in Indië (vervolg), door N. — Van huis en hof, door M. E. Reitsma-Brutel de la Rivière. — Herinneringen aan Kangean (ver-

...— Een eerezaak. Karakterspel in drie bedrijven, door Brondgeest Sr. (vervolg). — Politioneele maatregelen (vervolg).

Museum voor Land- en Volkenkunde te Rotterdam.

Volgens het dezer dagen verschenen verslag over het jaar ...omtrent den toestand van het „Museum voor Land- en Volkenkunde en Maritiem Museum Prins Hendrik" te Rotterdam is het jaar 1920 ten opzichte van schenkingen van ethnographica uit den Indischen Archipel zeer gelukkig geweest. In het bijzonder verdient vermelding een groot aantal ...sels uit de particuliere verzameling van den heer G. P. ...ffaer te 's-Gravenhage, door den schenker van nauwkeurige en deskundige aanteekeningen voorzien.

Handel en Bedrijf.

In het Nr. van 1 April besluit de hr. H. Ch. G. J. van ...Mandere zijn artikelenreeks: Het scheepvaartverkeer met ...dië.

Commercial Holland.

Behalve een tweetal na te noemen bijdragen, is het Juni-Nr. geheel gewijd aan de rubbercultuur in Ned.-Indië en behelst de volgende, meest alle geïllustreerde bijdragen. Scientific information to the rubbercultivation in the Dutch East Indies, by Dr. A. A. L. Rutgers. — The diseases to which Hevea Brasiliensis is liable, by Dr. C. J. J. van Hall. — Selection of Hevea Brasiliensis, by Dr. C. Heusser. — Latex, by W. ...n. — Lower grade rubbers, by Dr. A. J. Ultée. — Variability in plantation rubber, by Dr. O. de Vries. — The labour problem on rubberplantations, by H. J. Bool. The Netherlands Government rubber estate and its sphere of activity, by Dr. A. van Rossem.

Verder een artikel van Dr. Th. Wurth, Coffee as a catchcrop in Hevea plantations, en van Dr. A. A. L. Rutgers, The culture of the Oil palm in the Dutch East Indies.

De Aarde en haar Volken.

In het Mei-Nr. het eerste gedeelte eener levendige, geïllustreerde beschrijving, door Mulié van een reis door Java, inzonderheid de Preanger Regentschappen.

Orgaan der Ned. Ind. Officiersvereeniging.

Hoofdzakelijke inhoud der April-afl. Bezoldigingen en toelagen van Indische officieren, die werkzaam zijn in Nederland. — Waarom Indië een vloot noodig heeft (vervolg). — Het bestrijden van revolutionnaire (Bolsjevistische) invloeden, door G. P. Cheriex. — Contra-propaganda of iets anders? door du Croo. — De wetenschappelijke balans van het Weduwen- en weezenfonds der Europeesche officieren van het Ned.-Indisch leger op 31 December 1917, door Goes... — Het ontwapeningsvraagstuk.

In „Een stem uit Zuid-Afrika" doet de Res. 1e luit. F. van ...k een (door de Redactie warm ondersteund) beroep op de Indische officieren om geldelijke bijdragen voor de oprichting van een passenden grafsteen op de rustplaats van den ...luit. O.-I. L. C. Nix, die in den Transvaal-oorlog den soldatendood vond (gesneuveld op 31 Maart 1900 in 't commando van Generaal C. J. de Wet).

Verslag van de militaire exploratie van Nieuw-Guinea.

Ter Landsdrukkerij te Weltevreden is het volgende, bijna ... blz. tellende, boekwerk verschenen: Verslag van de militaire exploratie van Nederlandsch Nieuw-Guinee 1907—1915. Met medewerking van andere Departementen en van het Bataviaasch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen samengesteld door het Departement van Oorlog in Ned.-Indië. Met 9 kaarten, 10 schetsen en 166 foto's.

Het doel van dit boek is om allen, die wenschen kennis te nemen van de verrichtingen en de bevindingen der militaire exploratie-detachementen, daartoe in de gelegenheid te stellen. Het is dus — behalve voor gebruik door de Regeering in Nederland en in Ned.-Indië — bestemd om een beknopt overzicht te geven van hetgeen van Regeeringswege voor de exploratie van Nieuw-Guinea werd verricht, alsook om de voornaamste resultaten der verkenningen onder het bereik te brengen van allen, die belang stellen in land en volk van onze koloniën. Zoodoende is het werk geen volledig aardrijkskundig geschrift over Nieuw-Guinea, omdat reeds veel over dit uitgestrekte gebied elders is gepubliceerd naar aanleiding van particuliere onderzoekingstochten, hetgeen niet wegneemt dat het hier bijeengebrachte materiaal (waarop jammer genoeg een generaal register ontbreekt) den geograaf, den geoloog, den botanicus of zoöloog, enz., maar vooral ook den ethnograaf in hooge mate welkom wezen zal.

Het hoofdstuk Bevolking (het uitvoerigste van alle 18 hoofdstukken), bewerkt bij het Bataviaasch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen, doorbladerende, werden we getroffen door den volgenden zin:

„Voor wat betreft den Indischen Archipel, nemen enkelen aan, dat er nog overblijfselen worden aangetroffen van een oorspronkelijk aldaar levend ras, dat echter door de Maleiers naar binnenlanden of uithoeken is gedrongen. Zij worden met den naam *Indonesiërs* aangeduid en worden vertegenwoordigd door de Badoeis, de Bataks, de Koeboe's, de Niassers, de Dajaks en de zgn. Alfoeren van Celebes, de Molukken en de kleine Soenda-eilanden."

Wat zeggen onze vooruitstrevende Indiërs, die zich met voorliefde Indonesiërs noemen, hier wel van?

Minangkabau.

Als uitgaaf van het Minangkabau Instituut is (bij L. H. Beckerer te Leiden) verschenen: Minangkabau. Overzicht van land, geschiedenis en volk, door M. Joustra, archivaris van genoemd Instituut. Met illustraties en kaart.

Door de uitgave van dit werk is — zegt de samensteller in een Voorwoord — een der eerste wenschen van het Minangkabau Instituut vervuld: een samenvattende en overzichtelijke beschrijving, die, zonder in al te veel bijzonderheden af te dalen, toch voldoende is om een goed en duidelijk beeld te geven, zoowel van het in vele opzichten merkwaardige land, als van het niet minder merkwaardige volk der Minangkabauers. Met dankbaarheid maakt de hr. J. melding van den voorarbeid, verricht door den hr. H. Prins op bibliographisch gebied en van den hr. L. C. Westenenk, die niet alleen een bruikbaar schema ontwierp, maar ook reeds een gedeelte der aardrijkskundige stof had geordend, en enkele geschiedkundige gegevens, met name over de Padri's, had bewerkt.

De hr. Joustra, die vooral door zijne publicaties over de Bataks een welverdiende reputatie als schrijver geniet, mag stellig ook op dit werk met voldoening neerzien; het zal ongetwijfeld strekken tot vermeerdering en verbetering van de kennis van een streek en een volk, die in bijzondere mate onze belangstelling verdienen.

De Indische Mercuur.

Nr. 22 bevat, behalve eenige overzichten van publicaties en de gewone, wekelijksche rubrieken, slechts één artikel, n.l. Bereiding van kinine en ruw alkaloïde door de ondernemingen, door Dr. A. Groothoff. — De afd. Handelsmuseum van het Koloniaal Instituut geeft weer een literatuur-opgaaf, thans over zgn. groote cultures (cacao, kina, rubber, suiker, tabak, thee).

De Indische Gids.

Juni 1921. Moet het koloniale staatsbankroet dan steeds meer naderbij komen? (slot), door Mr. G. D. Willinck. — Sagopalmen en hunne beteekenis voor de Molukken (wordt vervolgd), door W. Ruinen. — De Hollandsch-Inlandsche school (Een tegenspraak), door M. S. Tjokrohadisoebroto. — Het 10-jarig bestaan van de Chineezen-Vereeniging „Chung Hwa Hui" in Nederland, door ir. Han Tiauw Tjong. — Revue van brochures enz., benevens de overige vaste rubrieken.

Geschiedenis van Java.

Van het door verschillende deskundigen zoo gunstig beoordeelde eerste deel van het werk over de geschiedenis van Java, door mevr. W. Fruin-Mees, is (als uitgave voor de Commissie voor de Volkslectuur te Weltevreden) het tweede verschenen, handelend over de Mohamedaansche rijken tot de bevestiging van de macht der Compagnie.

Indien de plaatsruimte het veroorlooft, hopen we in een volgend weekblad nadere aandacht te vestigen op den inhoud van dit, ook fraai geïllustreerde, boekwerk.

* * *

Koloniaal Landbouwmuseum te Deventer. Jaarverslag over 1920 (ligt ter lezing Heulstraat 17).

Tabaksasch, door Dr. B. T. Palm en B. Ph. M. de Groot. (Deli-Proefstation te Medan. Vlugschrift No. 8).

Onderzoekingstocht door het Maroneneland (Zuid-Oost-Celebes), door H. van der Klift. (Orgaan der Ned. Zend. Ver. Juni '21).

Statistisch overzicht der behandelde zieken van het Ned.-Indisch leger en dat van de Koloniale Reserve te Nijmegen over het jaar 1918. Bewerkt door het Centraal Bureau voor de Statistiek. ('s-Gravenhage, Gebrs. Belinfante).

De troonswisseling te Djokjakarta. (Hindia Poetra, Mei '21).

Een ontvangst en een afscheid (Gouv.-Gen. Fock te Kota Radja). (Nederl. Zeewezen, Juni '21).

Peace Handbooks. Vol. XIV. Dutch and British Possessions (82. Java and Madura. 83. Sumatra. 84. Dutch Borneo. 85. Celebes. 86. Dutch Timor and lesser Sunda Islands. 87. Dutch New Guinea and the Moluccas. 88. British New Guinea). (London, H. M. Stationery Service).

Suriname.

Aan een van den Gouverneur bij het Departement van Koloniën ontvangen bericht wordt het volgende ontleend:

Stand van en verwachtingen nopens de cultures

op 31 *Maart* 1921. De weersomstandigheden waren voor de meeste cultures, behalve voor de cacao- en rijstcultuur, vrij gunstig.

De gunstige oogstvooruitzichten van de cacao hebben zich belangrijk gewijzigd. Van de jonge vruchten, waarmede de cacaoboomen als 't ware beladen waren in Januari, is tengevolge van de droogte in Februari en Maart weinig overgebleven; alleen de groote vruchten van de vruchtzetting in November waren gebleven. Verwacht werd echter, dat wanneer de groote regentijd invalt, de boomen opnieuw in vrucht zouden komen.

De stand van de Liberia-koffie was goed. Verscheidene plantages hadden reeds een flinken pluk binnen, terwijl de oogstvooruitzichten in den verderen loop van het jaar zich gunstig lieten aanzien.

Het suikerriet stond er over het algemeen goed voor.

Van de in het begin van den kleinen regentijd aangelegde rijstvelden met vroegrijpe rijst heeft een klein gedeelte aan de verwachtingen beantwoord. Het kleine regenseizoen hield te kort aan en de regenval was in de verschillende deelen der kolonie te gering voor den groei van dit gewas; de oogst beloofde van weinig beteekenis te worden.

De maïs-aanplantingen stonden er goed voor en deden een bevredigenden oogst verwachten.

Voor de andere landbouwgewassen, als bananen, cassaven en bataten, was het seizoen gunstig; de stand van deze gewassen was goed. De uitvoer van genoemde producten bleef toenemen.

Uitvoer. Cacao. In het eerste kwartaal 1921 werd 18.546 K.G. cacao minder uitgevoerd dan in gelijk tijdvak 1920, hetgeen verband houdt met de groote daling der cacaoprijzen, tengevolge waarvan het product vrijwel onverkoopbaar is.

Suiker. De uitvoer in het eerste kwartaal 1921 bedroeg 329.467 K.G. meer dan in gelijk tijdvak 1920, doordat de suikeroogst in 1921 gunstiger uitviel dan in 1920. Daarbij komt, dat in dit jaar over meer arbeiders op de suikerondernemingen kon worden beschikt dan in het vorige jaar.

Balata. De uitvoer in het eerste kwartaal 1921 bedroeg 17.524 K.G. minder dan in gelijk tijdvak 1920.

Dit houdt verband met het eerste vertrek in dit jaar der expeditie naar de binnenlanden, tengevolge van de langdurige droogte in de eerste maanden van het jaar.

Koffie. In het eerste kwartaal 1921 bedroeg de uitvoer 152.555 K.G. minder dan in gelijk tijdvak 1920.

Dit houdt verband met de groote daling in de koffieprijzen, tengevolge waarvan het product vrijwel onverkoopbaar is.

Goud. In het eerste kwartaal 1921 werd rond 69 K.G. goud minder uitgevoerd dan in gelijk tijdvak 1920.

Dit houdt verband met de mindere productie en met den verminderden aanvoer, grootendeels tengevolge van gebrek aan arbeiders, duurte van gereedschappen en gedeeltelijk ook tengevolge van de staking in het transportbedrijf der Boschnegers in de Marowijne

De productie bedroeg:

In het eerste kwartaal 1920 (rond)	102 K.G.
In het eerste kwartaal 1921 (rond)	65 K.G.
Minder in het eerste kwartaal 1921	37 K.G.

***

In „*Suriname*" van 22 April het verslag van het op 10 April door de Surinaamsche Immigranten Vereeniging den heeren C. van Drimmelen en Sital Persad (hoofdtolk op het Immigratie-Departement) aangeboden feest.

„Na ontvangst der gasten en nadat dezen hun zetel was aangewezen, werd den wd. Gouverneur, den oud-Agent-Generaal en den wd. Agent-Generaal door twee Hindoe-Priesters, onder het uitspreken van een gebed, de „Mala", de dubbele bloemketen, omgehangen, welke bij dergelijke feesten den voornaamsten gasten wordt aangeboden."

Aan de openingsrede door den heer Ramdas Panday, secretaris der vereeniging — namens den voorzitter, den heer Hindori Pandit, die de Nederlandsche taal niet machtig is — gehouden, ontleenen wij het volgende:

.......„Alvorens verder te gaan, wil ik met nadruk verklaren, dat het Koloniaal Bestuur steeds zijn volle aandacht heeft geschonken aan onze belangen en namens de Britsch-Indische bevolking bied ik het daarvoor oprechten dank aan.

En dan komen wij tot de eerste aanleiding van dit feest en dat is, het richten van het afscheidswoord tot den aftredenden Agent-Generaal, en dan zeggen wij: met leede oogen en met smart in het hart zien wij U heengaan.

Gij waart een ware vader voor ons, onze grieven werden steeds met het grootste geduld aangehoord en nooit liet gij ons ongetroost heengaan.

Gij hebt inderdaad de voetstappen van Mr. Barnet Lyon, uwen voorganger, gedrukt, voor wien hier een standbeeld werd opgericht. En mocht er voor u geen standbeeld verschijnen, gij zult in onze harten steeds in dankbare herinnering blijven voortleven, want hetgeen gij voor ons hebt gedaan, is maar niet zoo in woorden terug te geven. Gij gaat heen, edele beschermer, doch wij verzoeken u ons, uwe kinderen, toch nimmer te vergeten.

En nu een kort woord tot den opvolger van onzen scheidenden Agent-Generaal, tot u, heer Westra.

Ge weet wat uw voorganger voor de Britsch-Indische bevolking in Suriname is geweest. Nu worden hare belangen aan u toevertrouwd en wij hopen, dat u zijn voetstappen zult drukken, want inderdaad, het is geen gemakkelijke taak welke u wacht, het is een weg vol hindernissen, door uwen voorganger schitterend afgelegd.

En nu komen wij tot het aanvankelijke doel dezer bijeenkomst: de bevestiging van den heer *Sital Persad* in de waardigheid van *Mahadma*, waartoe hij onlangs op eene volksvergadering is uitgeroepen.

Mahadma is de hoogste eeretitel, welke de Hindoes verleenen aan hem, die zich ten opzichte van zijn volk buitengewoon verdienstelijk heeft gemaakt en in de oogen van dat volk vele goede hoedanigheden bezit.

Immers, de heer Sital Persad heeft te allen tijde de belangen van zijn volk met hart en ziel behartigd. Voor hun belangen is hij altijd opgekomen; vrees voor menschen kon hem daarvan niet weerhouden. De hem verleende eeretitel is de uiting onzer dankbare gevoelens jegens hem"......

Onze ruimte gedoogt niet de verdere beschrijving van het feest over te nemen. Alleen willen wij nog vermelden, dat de wd. Gouverneur den immigranten er op wees, hoe noodig het is dat zij de Nederlandsche taal leeren.

***

In „*Suriname*" van 29 April, onder het hoofd „*Een interessant geschiedkundig feit*", het volgende bericht:

„Zekere Jan Meijer, in leven ambtenaar, overleed in het jaar 1864 en liet 52 kinderen na; de laatste vrouw, waarmede deze kordate man leefde, bereikte den gezegenden leeftijd van 103 jaar; thans leeft er nog in onze maatschappij een man van 71 jaar, die zich in het bezit mag verheugen van 36 kinderen, waarvan 26 van het mannelijk geslacht."

Dit bericht staat niet in het nummer van 1 April!

Het zou interessant zijn te vernemen, hoeveel vrouwen tot deze progenituur hebben meegewerkt en welk aandeel de „kordate" vaders hebben gehad in de verzorging en opvoeding hunner kinderen.

Den belangstellenden lezer raden wij in dit verband aan blz. 101 vlg. van Herlein's „*Beschrijvinge van de Volk-Plantinge Suriname*", Leeuwarden 1718, na te lezen.

***

In de „*Haagsche Post*" van 4 Juni een artikel over de *West-Indische Compagnie*, die 3 Juni 1621 werd opgericht.

***

Als feuilleton in *De Telegraaf* van 4 Juni — eerste Avondblad — en van 5 Juni een artikel van de hand van P. de G(root?) over „de Fransche Deportatie Kolonie" in Fransch Guiana.

* * *

In het derde avondblad van 4 Juni onder het hoofd *„De handel van Holland naar West en Zuid in de 13e—16e eeuw. Nieuwe belangrijke feiten"*, een interessant artikel van E. C. G. Brünner.

De schrijver hoopt in een uitvoerige studie o.m. te zullen aantoonen, dat in het midden der 16e eeuw Hoornsche schippers tochten ondernamen naar de Canarische eilanden en naar Oost- en West-Indië.

Curaçao.

Het aftreden van den Gouverneur.

De *Amigoe di Curaçao* deelt mee, dat de Minister van Koloniën den Gouverneur gevraagd heeft, aan te blijven, maar dat de Gouverneur aan dit verzoek niet heeft voldaan en evenmin bereid is gevonden althans nog eenige maanden het bestuur te blijven waarnemen.

Het eerste verzoek lijkt ons weinig waarschijnlijk, waar de Minister in de Eerste Kamer meedeelde, dat de gezondheidstoestand van den heer Helfrich de hoofdreden van zijn „voornemen" om heen te gaan is.

Wij vernemen, dat het vertrek van den Gouverneur is bepaald op 7 Juli a.s.

Bij K. B. van 23 Mei 1921 is aan den Gouverneur het gevraagde ontslag eervol verleend, onder dankbetuiging voor de goede diensten door hem in dat ambt aan den lande bewezen.

Kopermijnen op Curaçao?

De *Amigoe di Curaçao* verneemt, dat de eigenaar van de plantage Savoriet uit Holland een verzoek om vergunning tot onderzoek naar kopererts en gevraagd heeft tegen een vergoeding van *f* 15000.—. Tevens zou een optierecht tot aankoop tegen *f* 100.000.— bedongen zijn.

De eigenaar zou op een en ander ingegaan zijn.

Iets voor Curaçao?

De *Telegraaf* schrijft:

Een Amerikaan beweert, een middel te hebben uitgevonden, om het te doen regenen. De wetenschapsmenschen hebben hem uitgelachen en de regeering der Vereenigde Staten wilde niet met hem in onderhandeling treden. De boeren te Alberta (Canada) echter, hebben meer vertrouwen in den man gesteld en hem uitgenoodigd, hun een bewijs te geven van zijn kundigheid. Hij zou dan een zeker aantal ponden sterling per c.M. regenval krijgen. Hatfield, zoo heet de uitvinder, liet een 8 M. hoogen toren bouwen, waarop hij een grooten ijzeren bak deed plaatsen, 5 M. in het vierkant en gevuld met chemicaliën, welker mengsel volgens hem de eigenschap bezit, in sterke mate waterdamp aan te trekken.

En het resultaat? Gedurende een maand heeft het in Alberta en omstreken geregend, zoals het nog nooit te voren had gedaan. Het water goot met bakken van de lucht en de boeren moesten hem verzoeken, den regen te doen ophouden, omdat hun oogst anders gevaar zou loopen. Intusschen had Hatfield 600 pond sterling verdiend.

Emigratie.

Langzamerhand komen de werklieden, die naar Cuba zijn gaan werken, weer van daar terug. Alleen van Aruba zijn in de eerste week van April de gouletten *Chaparra*, *Beatris*, *20 de Julio* en *Mundéo* naar Cuba uitgezeild om de Arubiaansche en andere arbeiders van daar terug te brengen. Het is te hopen, dat ze veel spaargelden zullen meebrengen. Zooals de toestand daar nu is, kan er geen sprake meer zijn van de hooge loonen, die in het begin daar werden uitbetaald. De suikerindustrie op Cuba maakt thans een geweldige crisis door. Zij is bezig zich aan den nieuwen stand van zaken aan te passen. De eerste maatregel in die richting is geweest zich van goedkoopere werkkrachten te voorzien. Daarin is men reeds in zoover geslaagd, dat men reeds groote bezendingen van Chineesche koelies heeft geïmporteerd, waarmede de werklieden onzer kolonie onmogelijk de concurrentie kunnen aangaan.

Onder deze omstandigheden gelooven wij niet, dat er vooreerst weer werklieden onzer eilanden daarheen zullen vertrekken.

Het is te hopen, dat een groot deel dezer werkkrachten op Sta. Barbara in de phosphaatmijnen en elders een plaats vinden, anders vreezen wij, dat onze kolonie door een schrikbarend leger van werkeloozen zal overstroomd worden.

(*A. d. C.*)

Vreeselijk ongeluk.

De Isla, het terrein der Curaçaosche Petroleum Maatschappij, is Maandagmiddag 18 April door een verschrikkelijk ongeluk getroffen. Het zal zoowat half drie geweest zijn. Men was bezig een grooten gemetselden oven, die teekenen van bouwvalligheid vertoonde, af te breken. Vier werklieden stonden binnen in den oven. Plotseling stortte de geheele oven ineen en bedolf de werklieden daar binnen onder de neervallende steenen. Bij het wegruimen der ruïne werden twee lijken onder de steenen uitgedolven. Het waren Francisco Falks en Lamberto Naar. Het bleek dat zij door schedelbreuk gedood waren. De derde werd met gebroken dijbeen te voorschijn gebracht. Twee anderen, Arubianen, waarvan de eene buiten stond, hadden eveneens ernstige kwetsuren bekomen. De een had zijn bovenarm gebroken, de andere eenige kwetsuren aan het hoofd.

De drie gekwetsten bevinden zich buiten gevaar.

(*A. d. C.*)

* * *

In *Voz di Pueblo* lezen wij, dat de heer H. Leyba, consul van Venezuela op Curaçao, is benoemd tot officier in de Oranje-Nassau-orde.

Van Vreemde Koloniën en Verre Landen.

Angora.

Wij hebben niet veel gezegd over de verwikkelingen, welke, na de Londensche conferentie, 't nabije Oosten weer tot een warboel hebben gemaakt. Het was zoo stellig te voorzien, dat de toenadering van Angora tot Konstantinopel, het belangeloos prijsgeven van Cilicië door Frankrijk, de lust van Groot-Brittannië om zich uit de zaken terug te kunnen trekken, de voortvarendheid van de Grieksche wapenen en de inmenging van Italië alle in korten tijd een ander aanzicht zouden krijgen, dat het ons verstandig voorkwam het gedoe eerst maar eens op zijn verloop te laten.

Maakte de minister van buitenlandsche zaken van Kemal pacha, Bekir Sami bei, te Londen een uitstekend figuur, lieten de afgevaardigden van den Sultan hem daar zelfs den voorrang overal waar een beslissing te nemen was, kon hij 't met de Britsche en Fransche premiers op een accoordje werpen, te Angora heeft men hem om dit alles volstrekt niet bewonderd. De revolutionnaire elementen, die 't meest voor Bolsjewikische practijken voelen, hebben hem 't leven zoo onaangenaam gemaakt, dat hij een maand geleden 't bijltje er bij heeft neergelegd. Grootvizier Fevzi pacha heeft een nieuwe regeering samengesteld, waarin hij zelf volkscommissaris voor oorlog is. Van toenadering tot Stamboel is geen sprake meer, integendeel, het zwakke gedoe van den zieken man moet uit zijn.

In de laatste maanden waren de Kemalistische troepen niet onfortuinlijk tegenover het Grieksche front in Klein-Azië. Geldgebrek begon hun te hinderen, maar Sovjet Rusland heeft 12 millioen Turksche ponden in baren zilver beschikbaar gesteld. Ook heeft Angora een bondgenootschap met Moskou en met Afghanistan gesloten. Instede van de Britsche vriendschap te zoeken, tracht de Kemalistische regeering zich dus nauwer te verbinden met de staten, die samen een ernstige bedreiging vormen van Britsch-Indië. En zij is er ook toe overgegaan duidelijk te toonen, dat zij de vriendschap van Engeland in het geheel niet zoekt. Heeft Engeland 41 van de 60 op Malta gevangen gehouden Turken

vrij gelaten, zooals dit overeengekomen was tegenover de belofte der Kemalisten, om dan ook de 32 door hen in gevangenschap gehouden Engelschen los te laten, deze hebben zich hieraan niet gehouden. Niet één Engelsche heeft de vrijheid teruggekregen.

Te Adolia is een Engelsch schip overvallen, de aan boord zijnde Armeniërs werden weggevoerd en ondervonden een zoodanige behandeling, dat sommigen hunner overleden. Britsche schepen zijn geboycott, doordien hun den toegang tot de havens van Anatolië is ontzegd. Het is te begrijpen, dat deze en dergelijke feiten — er zijn er meer — de Britsche regeering doen terugkomen van haar bedoeling om zich minder met het nabije Oosten te gaan bemoeien. Zij schijnt voornemens te zijn Griekenland steun te gaan verleenen, dat dit hoog noodig heeft. De strijd in Klein-Azië nadert hierdoor vermoedelijk zijn einde echter toch niet. De Grieken zullen weer wat lauweren aan hunne vaandels kunnen hechten, ten koste van een nog al grooteren schuldenlast en nogmaals meer slachtoffers maken, zonder de Kemalisten heel veel kwaad te doen. Engelsche bladen bevelen een blokkade aan in gemeenschap met de Grieksche vloot, om aan het vervoer van wapenen over de Zwarte zee een einde te maken. Maatregel, die alweer tonnen en millioenen zou kosten, maar die niet veel zal uitwerken als 't ernst is met de in 't verdrag met Afghanistan uitgedrukte bedoeling: „het ontwaken en de bevrijding van het Oosten".

Frankrijk had heusch gaarne een eind gemaakt aan zijn kostbare bezetting van Cilicië. Maar Angora is met voorstellen gekomen tot wijziging van het Londensch ontwerp, die onaannemelijk zijn, zoo zou de wapenstilstand tusschen hen eerst beginnen, als Cilicië ten volle door de Franschen ontruimd is. Op Sovjettrant heeft de Nationale Vergadering te Angora nu dadelijk imponeerende maatregelen genomen: Wil je niet doen wat wij voorstellen, dan is 't uit met alle onderhandelingen. Haar bijzondere gezant Moenir bey is uit Beiroet, waar hij bij den Gouverneur van Syrië, generaal Gouraud, werkzaam was, teruggeroepen.

Niettegenstaande de Franschen niets voelen voor een medewerking met Griekenland, waar zij Venizelos bij voorkeur weer op 't kussen zouden zien, worden zij zoo vanzelf tot deelnemers aan de actie tegen Angora gedreven. De Opperste Raad heeft zich dan ook al met de kwestie bemoeid. Hij zit met het verdrag van Sèvres te houden. Dit is met Turkije aangegaan. Turkije gaat er zelf ook niet tegen in, maar de Kemalisten gaan er prat op van het Sèvresporcelein geen kopje heel te laten. De Opperste Raad kan dit zoo maar niet toelaten. Maar wat er tegen te doen?

De invloed en 't voorbeeld van Angora doen zich ook in Egypte en Palestina voelen. Wel beijvert men zich van Engelsche zijde om Kemal pacha als een slecht mohamedaan voor te stellen. Hij bejegent aanzienlijke mohamedanen op hoogst ongepaste wijze, in zijn verbond met de Bolsjewiki ligt eigenlijk een verloochening van de koranbeginselen, maar toch neemt zijn invloed in muselmansche kringen sterk toe. Men voelt het ontstaan van een uitgestrekt pan-islamitisch front, dat reeds van het Nijlgebied tot aan de Zwarte zee positie begint te nemen.

Wat daartegen te beginnen? 't Ongestoord laten bevestigen? 't Zal de Europeanen dan niet ongestoord laten. 't Aanpakken? De kans op succes is niet veel grooter, dan hij tegen de Russische fronten geweest is. De milliarden, die Duitschland opbrengt, zullen dan aan dien strijd, zonder eind, verloren gaan. Worden de Europeesche groote mogendheden strijdensmoede, de Turken en de Afghanen zijn eigenlijk niet lekker als zij niet wat te vechten hebben. Zij organiseeren nu een kamp van West-Azië tegen West-Europa, waarbij zij de godsdienstige tegenstelling benutten om den strijdlust der mahomedanen aan te wakkeren en om in nog ruimer gebied aanhang te winnen.

De zending van sir Samuel, de hooge Britsche commissaris voor Palestina, wiens illusie was een vredesapostel te worden naar generaal Gouraud, te gelijk met de bestemming van eenige Britsche oorlogsschepen voor Smyrna, geeft den indruk, dat zich, in aansluiting met het Grieksche front, geleidelijk een tegenfront aan 't vormen is. Een Sèvresfront tegenover een Angorafront.

Naturellen gisting in Z. Afrika.

Wij lazen het volgende bericht in de N. R. Ct.:

De krachtige verdrijving van de inboorlingen, die zich de secte der Israëlieten noemden, te Bulhoek, waarbij 171 hunner gedood en 125 gewond werden, heeft eenige beroering gewekt onder de andere zwarte bevolking in Zuid-Afrika. Verschillende vereenigingen van naturellen hebben verzet aangeteekend tegen het gebeurde. Het nationaal congres van inboorlingen te Bloemfontein eischt, dat een commissie van onderzoek zal worden ingesteld. Volgens den correspondent van de Daily Mail te Bloemfontein tracht men de gemoederen der zwarten op te zetten, door de gebeurtenissen voor te stellen als een vervolging om des geloofs wille. Men beschouwt den toestand als min of meer ernstig. Tot zoover het bericht. Wat moet in deze verstaan worden, door de krachtige verdrijving, met 171 dooden en 125 gewonden?!

Mededeelingen.

Van het Dagelijksch Bestuur der Vereeniging:

WERKKRACHTEN TEN BEHOEVE DER KOLONIËN.

Oost- en West-Indische werkgevers hier te lande worden uitgenoodigd om, wanneer in de vervulling van betrekkingen moet worden voorzien, hiervan mededeeling te doen aan het Informatiebureau der Vereeniging „Oost en West", Heulstraat 17, Den Haag.

HOOFDBESTUURS VERGADERING op Zaterdag 18 Juni *e.k.* des namiddags ten 1 ure in de Societeit Harmonie (Doelen) te Rotterdam.

Agenda:

1. Notulen (in dit No. bekend gesteld).
2. Bespreking Agenda der jaarl. alg. vergadering …
3. Ontslagname van den heer J. L. van Gennep als Secretaris van het Informatie-bureau.
4. Goedkeuring der benoeming tot die functie van den heer H. J. A. Raedt van Oldenbarnevelt.
5. Mededeelingen.
6. Rondvraag en sluiting.

De Secretaris,
F. H. A. VAN DER BRUGH.

JAARLIJKSCHE ALGEMEENE VERGADERING op *Zaterdag* 18 *Juni e.k.* des namiddags ten 2 ure in de Societeit „de Harmonie" (Doelen) te Rotterdam.

Agenda:

1. Opening.
2. Notulen. (Zie K. W. No. 30 van 22 Juli 1920).
3. Jaarverslag der Vereeniging. (Zie K. W. No. 22 van 2 Juni 1921).
4. Id. van de Studie-commissie. (Zie K. W. No. 7 van 17 Februari 1921).
5. Id. van den Inlichtingendienst. (Zie K. W. No. 14 van 7 April 1921).
6. Id. van den Hoofdvertegenwoordiger in Indië (Zie K. W. No. 14 van 7 April 1921).
7. Id. v. h. Tehuis voor Inlanders Persinggahan (Zie K. W. No. 17 van 28 April 1921).
8. Rekening en verantwoording over 1920.
9. Begrooting over het jaar 1921.
10. Benoeming der Commissie van verificatie voor 1921.
11. Voorstel afd. Haarlem om, in samenwerking met de Maatschappij tot Nut van 't Algemeen Indische voordrachten te laten houden in verschillende streken van het land waar departementen van eenige beteekenis der maatschappij gevestigd zijn.
12. Ontslagname van den heer J. L. van Gennep als Secretaris van het Informatie-bureau.
13. Goedkeuring der benoeming als zoodanig van den heer H. J. A. Raedt van Oldenbarnevelt.
14. Voorziening in de vacatures ontstaan door:
    a. Periodiek aftreden van de leden J. P. Th. J. Brondgeest (Haarlem), J. K. Calmeijer (Apeldoorn), Mevr. de Douair. Jhr. C. Clifford Kocq van Breugel-Roelofs (Breda), F. E. Luitjes (Nijmegen) en Dr. H. H. Zeijlstra (Deventer);
    b. wegens bedanken van de leden Mr. Dr. C. F. Schoch (Amsterdam) en H. F. Tillema (Groningen);
    c. door uittreding uit het Hoofdbestuur wegens benoeming tot Secretaris van het Informatie-bureau van den heer H. J. A. Raedt van Oldenbarnevelt.

Door het Hoofdbestuur gestelde candidaten:

a. Afdeeling Haarlem: J. P. Th. J. Brondgeest en H. F. L. Wagenaar Reisiger.
Afdeeling Apeldoorn: J. H. Calmeijer en Mevr. A. Dijk-Bruyn van Rozenburg.
Afdeeling Breda: Mevr. de Douair. Clifford Kocq van Breugel en J. F. Schmöle.
Afdeeling Nijmegen: F. E. Luitjes en A. E. Kammerman.

Afdeeling Deventer: Dr. H. H. Zeijlstra en Dr. H. D. Tjeenk Willink.

Ter vervanging van Mr. Dr. C. F. Schoch de leden: Mr. H. J. Boelen en W. C. Bonebakker (Amsterdam).

Ter vervanging van het lid H. F. Tillema te Groningen

Ter vervanging van den heer H. J. A. Raedt van Oldenbarnevelt, de heeren F. van Peski en H. P. Hesselaar.

Bepaling plaats volgende algemeene vergadering.

Algemeene mededeelingen.

Rondvraag en sluiting.

De Secretaris,
F. H. A. VAN DER BRUGH.

Na afloop der Algemeene Vergadering zal, gelijk het vorige No. bekend gemaakt is, een boottocht door de Rotterdamsche havens gehouden worden, gevolgd door een gemeenschappelijken maaltijd in de Officieren-Societeit in het Park tegen eene bijdrage van *f* 6.— per couvert, exclusief dranken.

Voor deelname aan dien maaltijd gelieve men zich vóór 11 Juni e.k. op te geven bij den heer Mr. M. Meertens, Secretaris van de afdeeling Rotterdam, Heemraadsingel 156 aldaar.

N.B. De boottocht en de gezamenlijke maaltijd, welke na de Algemeene Vergadering worden gehouden, zijn voor alle leden der vereeniging en hunne echtgenooten toegankelijk.

CONCEPT-NOTULEN

van de *Hoofdbestuursvergadering van Zaterdag 30 April* 1921.

Aanwezig de leden: Mr. W. Sonneveld, Voorzitter; Mevrouw M. ten Bosch—Bosscher, den Haag; Mevr. de Douair. Jhr. W. C. Clifford Kocq van Breugel-Roelofs, Breda; Mejuffrouw J. van der Schuyt, Utrecht; R. Zuyderhoff, Onder-Voorzitter; H. J. A. Raedt v. Oldenbarnevelt; H J. M. Baumann, Arnhem; J. P. Th. J. Brondgeest, Haarlem; T. Gerdes Oosterbeek, Apeldoorn; F. E. Luijkes, Nijmegen; Z. G. Ph. Marcella, Rotterdam; J. A. van Hamel, Leiden en F. H. A. van der Brugh, Secretaris.

Afwezig met kennisgeving de leden: Dr. H. H. Zeijlstra, Deventer; C. H. L. Baelde, Amsterdam.

De Voorzitter opent de zitting en heet de aanwezigen welkom, inzonderheid de dames-leden, van wie Mevrouw de Douair. Clifford tot aller voldoening deze vergadering weder heeft kunnen bijwonen. Is er — aldus vervolgt Z.H.E.G. zijne openingsrede — als overal ook in onze Vereeniging wel het een en ander dat niet volmaakt bevredigt, daartegenover staat, dat er vele lichtpunten aan te wijzen zijn, welke tot hoopvolle tevredenheid stemmen. Zoo mag in dit verband gereleveerd worden de jongste heugelijke gebeurtenis, ook voor de Vereeniging, welke een ieder nog versch in het geheugen ligt, de herdenking van den geboortedag van Mevrouw ten Bosch-Bosscher, wier groote verdiensten ten opzichte van „Oost en West" wel niet nader behoeven te worden uiteengezet; ze zijn van algemeene bekendheid. Het was deze gelegenheid, welke het Bestuur dan ook gretig te baat nam, om zijn erkenning te uiten voor al hetgeen, in vele jaren, Mevrouw ten Bosch gedaan heeft en nog dagelijks doet. Met een vooruitloopen op het welnemen van de overige Hoofdbestuursleden, van wier instemming men trouwens bij voorbaat verzekerd was, heeft het Dagelijksch Bestuur der jubilaresse op haren 70en geboortedag het eere-lidmaatschap der Vereeniging aangeboden, hetwelk met welwillendheid aanvaard werd. De Voorzitter herhaalt, met kort, zijn heilwenschen op den feestdag uitgesproken en weet zich verzekerd, hiermede aller gevoelen te vertolken. Zich dit keer tot dit eene heugelijke feit bepalende, stelt hij thans voor tot de agenda over te gaan. (Instemming).

Alvorens echter hiermede een aanvang wordt gemaakt, bedankt Mevrouw ten Bosch in eenige gevoelvolle woorden den Voorzitter en de overige aanwezigen voor de haar ten deel gevallen onderscheiding; zij betuigt haar erkentelijkheid voor des voorzitters woorden en verzekert, dat zij gaarne de haar ter beschikking staande krachten zal blijven aanwenden voor den bloei der Vereeniging „Oost en West", welke haar zoo zeer ter harte gaat. (Instemming).

De Voorzitter deelt thans der vergadering mede, dat punt I der agenda: de Notulen, gevoegelijk kan worden voorbijgegaan, daar deze bereids bekend gesteld zijn in het „Koloniaal Weekblad" van 16 December 1920.

Bij punt II. *Exploitatie Koloniaal Weekblad,* geeft de Voorzitter een uiteenzetting der transactie tusschen de Vereeniging en den uitgever, de firma Ten Hagen, welke hiertoe geleid heeft, dat met ingang van 1 Januari 1921 de geheele exploitatie van het Orgaan is overgegaan in handen van genoemde Firma. Voor de bijzonderheden dienaangaande verwijst de Voorzitter naar het jaarverslag, dat onder punt VIII aan de orde komt.

Punt III. *Informatiebureau.*

Omtrent de gestie van het Bureau treedt de Voorzitter in eenigszins uitvoerige beschouwingen en betoogt, dat van de leiding van het Bureau, zijnde een der nuttigste instellingen van de Vereeniging en het meest naar buiten werkend, zeer veel afhangt. Het streven van het Dagelijksch Bestuur is dan ook reeds geruimen tijd er op gericht geweest om het Bureau zooveel doenlijk te perfectionneeren. Na nog medegedeeld te hebben, dat de tegenwoordige functionaris zijn mandaat met 16 Juni e.k. ter beschikking heeft gesteld, waarom naar een vervanger zal worden uitgezien, leest de Voorzitter een door hem van dien functionnaris ontvangen schrijven voor betreffende een klachtzaak, waarin het Dagelijksch bestuur zich gemengd heeft. Dit schrijven toegelicht, stelt de Voorzitter thans de categorische vraag, of de vergadering zich kan vereenigen met de in deze door het Dagelijksch Bestuur gevolgde gedragslijn, en zoo ja of zij in deze haar vertrouwen ook voor de alsnog te treffen maatregelen aan het Dagelijksch Bestuur zal kunnen schenken. Deze vraag wordt met algemeene stemmen bevestigend beantwoord. Over het wezen van het Informatiebureau wordt nog eenige gedachtenwisseling gevoerd door Mevrouw de Douair. Clifford en de heeren Baumann, Zuyderhoff, Marcella, Brondgeest en Gerdes Oosterbeek, die allen met nadruk doen uitkomen dat, hoe veel omvattend ook, het Informatiebureau toch in zooverre een begrensde taak heeft, dat het geen arbeidsbeurs is, welke gegadigden aan betrekkingen helpt. Het geeft slechts inlichtingen, zij het dan ook zoo volledig mogelijk.

Punt IV. *Propaganda.*

De Voorzitter zegt hieromtrent, dat ten einde het ledental te vermeerderen, een proef genomen is met een bezoldigden propagandist. Reeds meermalen te voren werd uit den boezem der Vereeniging den wensch daartoe te kennen gegeven. De proef is evenwel mislukt, en zal voorloopig niet meer worden herhaald, ofschoon de aandacht van het Dag. Bestuur op dit punt blijvend gevestigd is. Propaganda zal overigens het meest tot haar recht komen, indien een ieder die aan de Vereeniging behoort, aan haren bloei wil medewerken.

De Heer Brondgeest (Haarlem) vraagt bij dit punt het woord en stelt voor, namens zijne afdeeling, om voor het werven van leden de bemiddeling in te roepen der groote Stoomvaartmaatschappijen. Zijn denkbeeld uitwerkende, stuit hetzelve evenwel, naar de meening der vergadering, op de practische uitvoering.

Ook brengt de heer Brondgeest, thans als Voorzitter der Propaganda Commissie, zijn indertijd gedane voorstel ter sprake, om voor het houden van lezingen, het vertoonen van films, enz., samenwer-

king te verkrijgen met de Maatschappij tot Nut van 't Algemeen. Mevrouw de Douair. Gifford, de heer Zuyderhoff en de Voorzitter houden hierover eenige bespreking, welke echter niet tot een resultaat, als door den voorsteller bedoelt, leidt.

Punt V. *Studenten-afdeeling Leiden.*

Deze afdeeling is met 1 Januari 1921 opgeheven, de reden hiervoor deelde de Voorzitter in 't kort mede, verwijzende hij verder naar het hieromtrent medegedeelde in het onder punt VIII aan de orde komende jaarverslag.

Punt VI. *Aanvulling leden Studie-commissie.*

De Voorzitter verzoekt de vergadering goed te keuren de benoeming van een tweeden gedelegeerde dier Commissie, van den heer B. J. Visscher, oud Inspecteur van het Inlandsch onderwijs. De werkzaamheden van den eersten gedelegeerde, den heer Hietink, hebben zich gaandeweg dermate opgestapeld, dat tot aanstelling van een assistent moest worden overgegaan. De benoeming wordt bekrachtigd.

Punt VII. *Voordracht aan de Algemeene Vergadering ter vervulling van vacatures in het Hoofdbestuur.*

In het Hoofdbestuur zijn vacant de vertegenwoordigingen van Amsterdam en Groningen. In eerstgenoemde plaats is de heer Mr. Dr. C. F. Schoch uitgetreden, die zal worden vervangen door den Heer Mr. H. J. Boelen, terwijl voor de Afdeeling te Groningen in de plaats van den Heer Tillema, die bedankt heeft, een ander zal moeten worden aangewezen. De Secretaris heeft over deze vervanging gecorrespondeerd, doch zonder resultaat. Besloten wordt eerlang naar bevind van zaken te handelen. Wat betreft de in dit jaar reglementair aftredende leden van het Hoofdbestuur, zijn van de betrokken afdeelingen de te stellen dubbeltallen nog niet alle ingekomen. Zoodra zulks geschied is, kunnen deze eerst op de agenda voor de Algemeene Vergadering worden bekend gemaakt.

Punt VIII. *Jaarverslag, Rekening en Verantwoording.*

De rekening en verantwoording, door het Dagelijksch Bestuur voorloopig goedgekeurd, zal ter examinatie aan de Commissie van Verificatie worden ter hand gesteld. Het jaarverslag wordt daarna gelezen en goedgekeurd, behoudens enkele opmerkingen van minder aanbelang van de Heeren Zuyderhoff en Brondgeest.

Punt IX. *Bespreking van de Agenda, alsmede vaststelling van plaats en datum van de eerstvolgende Algemeene Vergadering.*

Behoudens hetgeen dienaangaande reeds onder punt VII is aangeteekend, zal omtrent de overige punten van de Agenda der Algemeene Vergadering nader overleg plaats hebben. Voorstellen dienaangaande van de afdeelingen zijn niet ingekomen. Als plaats van de Algemeene Vergadering is dit jaar, op verzoek, aangewezen Rotterdam; de datum kan nog niet worden bepaald.

Punt X. *Mededeelingen.*

De Heer Brondgeest acht een aansporing voor de leden in het „Koloniaal Weekblad" om de Algemeene Vergadering te bezoeken, zeer gewenscht. Ook de overige vergaderden deelen die meening, weshalve hieraan zal worden gevolg gegeven.

De Heer Baumann zegt, dat de afdeeling Arnhem onderhevig is aan voortdurende Bestuurswisseling, dat haar levensvatbaarheid gering is in die mate, dat indien hierin geen verandering komt, wellicht een voorstel tot opheffing dier afdeeling kan worden verwacht.

Mejuffrouw van der Schuyt deelt eenige bijzonderheden mede omtrent de werkwijze van het Inlichtingenbureau „Humanitas" te Rotterdam.

Het blijkt evenwel, dat de gedane mededeelingen niet van dien aard zijn, dat ze het Bestuur der Vereeniging aanleiding kunnen geven vooralsnog in de een of andere richting stappen te doen.

Ten slotte vraagt de secretaris het woord om aan de ter vergadering aanwezige vertegenwoordigers der afdeelingen, wien zulks aangaat, te verzoeken bij de betrokken functionnarissen in de besturen aan te dringen op de kennisneming van de Mededeelingen van het Dagelijksch Bestuur aan de afdeelingen, voorkomende in elk No. van het Koloniaal Weekblad. Eenige afdeelingen hebben nog niet voldaan aan het bepaalde bij art. 5 van het Huishoudelijk Reglement, betreffende de toezending van de bescheiden in dat artikel genoemd. Wordt aan de voorschriften niet, of niet tijdig, voldaan, dan moet de administratie daaronder lijden. Eveneens dringt hij er op aan, dat de penningmeesters kennis geven van het vertrek van leden uit hunne afdeelingen. Waarheen deze vertrekken, zoomede of zij al dan niet hunne contributie betaald hebben, is een zaak van het grootste belang. Wordt hieraan de hand niet gehouden, dan kan geen richtige boekhouding plaats hebben en moet op den duur verwarring ontstaan.

Den secretaris wordt medewerking toegezegd.

Punt XI. *Rondvraag en Sluiting.*

Niemand meer het woord verlangend, sluit de voorzitter, onder dankzegging aan mevrouw Ten Bosch voor haar gastvrije receptie en aan allen voor hunne opkomst, de zitting.

De Voorzitter, Mr. W. SONNEVELD.

De Secretaris, F. H. A. v. d. BRUGH.

Mutaties van 1 tot 8 Juni 1921.

Nieuwe Leden.

J. van Wessem, Machnist s.f. Modjo, Sragen, O.-I., f 24.

C. Bezoet de Bie, Tuinopzichter s.f. Modjo, Sragen, O.-I., f 12.

H. J. Broersma, Den Haag, Valkenboschlaan 170a, f 5.

V. A. de Witte, Gep. Ambtenaar B. O. W., Salatiga, Gedagan, f 5.

F. C. de Hosson, Hoofdcommies P. T. en T. O.-I., Ginneken, Wilhelminastraat 3, f 5.

Afschrijven.

L. N. Goedhart (St.), Leiden, Hooglandsche Kerkgracht 18.

A. van Rhijn (Leerling Landbouwschool), Twello, Dominee-straat.

Mevrouw Hamming-van Waardenburg, Den Haag, Regentesselaan 12.

W. J. Angenent, Haarlem, Bakenessergracht 81r.

J. B. A. Saeys, Haarlem, Badhuisstraat 8.

W. S. H. Schul, Haarlem, Garenkokerskade 1a.

W. H. Voet, Haarlem, Kruisstraat 39.

Adresveranderingen.

D. Schulman, Kapitein Artillerie O.-I., Den Haag, van: Veenkade 13 naar: Kanonstraat 4.

E. R. Wolff, O.-I. Ambtenaar, Den Haag, van: Columbusstraat 198 naar: Galvanistraat 38.

Ch. P. J. Blok, Oud-Assistent-Resident, Den Haag, van: Laan van Meerdervoort 201 naar: Sweelinckstraat 118.

P. J. van Loo Jr., Leeraar Prinses Julianaschool O.-I., Zeist, van: Steniaweg 18 naar: Steinlaan 26.

S. F. Rohn, Zwolle, van: Molenweg 156 naar: Sijsenbaanplein 2.

J. H. Smith, Commissaris van Politie O.-I., van: Den Haag, Willemstraat 85, naar: Nijmegen, Molenstraat 98, f 5.

Mej. C. E. Worthington, Gouvernementsarts, van: Semarang naar: Solo.

J. C. Winsser, van: Bandoeng, Riouwstraat 3, naar: Nederland (nader adres onbekend) f 5.

Mr. G. Feenstra, Officier van Justitie, van: Weltevreden naar: Makasser.

E. K. H. Pluim Mentz, Generaal-Majoor, van: Koeta Radja naar: Bandoeng.

W. K. Tehupeiory, Arts, Weltevreden, van: Hoofdbureau B. G. D. naar: Tanah Abang 70.

J. J. Ph. Koppenol, Controleur B. B., van: Menado, Sangi-eilanden, naar: Den Haag, Beeklaan 284, p/a. Mevrouw Koppenol, f 5.

J. J. van Helsdingen, Assistent-Resident, van: Djocja naar: Den Haag, Valkenboschlaan 31, f 5.

Mr. J. H. Carpentier Alting, Lid in den Raad van O.-I., van: Weltevreden naar: Den Haag, J. van Oldenbarneveltlaan, pension Bredius, f 5.

Vereeniging „OOST en WEST".

HOOFDBESTUUR: Heulstraat 17, 's-GRAVENHAGE.

UDIE-COMMISSIE. Jongelieden. Ouders of Voogden van alle landaarden in Oost- en West-Indië, die **gratis hulp** wenschen voor het zoeken van kamers of kosthuizen, voor afhalen van boord, voor toezicht op de studie, voor beheer van gelden, enz. ten behoeve van hun kinderen of pupillen, kunnen zich — onder opgave van de noodige gegevens — wenden tot het Bureau der Gedelegeerden der Studie-Commissie. Adres: Prins Mauritsplein 23, Den Haag.

FORMATIE-BUREAU ten behoeve van personen, die een werkkring zoeken in Nederl. Oost- of West-Indië of daartoe hunne kinderen of pupillen willen opleiden, ook voorlichting verstrekkende op elk gebied aan personen van Indië komende of aanraking met Indië zoekende. Men wende zich tot den Secretaris, Heulstraat 17, 's-Gravenhage, Telef. H. 4519, Bureau-uren 10—12 v.m. en 2.30—4 n.m. Schriftelijke verzoeken om inlichtingen zonder bijvoeging van porto voor de beantwoording worden als regel buiten beschouwing gelaten.

HUIS VOOR INDISCHE STUDENTEN, Prins Mauritsplein 23, Den Haag. Gelegenheid voor Studeerenden van alle landaarden uit Oost- en West-Indië tot logeeren, Koffiedrinken en dineeren, tegen zeer billijke tarieven. Aanvragen te richten aan den heer J. C. Hietink, Directeur.

HUIS VOOR NEDERLANDSCH-INDISCHE BEDIENDEN, „Pesinggahan", van Boetselaerlaan 2, 's-Gravenhage, waar Nederlandsch-Indiërs een tijdelijk onderkomen en hulp en raad kunnen vinden. Indische bedienden, die met een familie naar Indië willen terugkeeren, een dienst zoeken of van dienstbetrekking willen veranderen, wenden zich tot den Directeur, den Heer F. de Munnik, Telef. Scheveningen No. 248.

*** Bij het INFORMATIE-BUREAU van de Vereeniging „Oost en West", Heulstraat 17 en de Firma MARTINUS NIJHOFF, Lange Voorhout 9, Den Haag, zijn de navolgende werkjes verkrijgbaar:

a. 1. **Een boekje over onze Oost voor hen, die er niet geweest zijn.** (Tweede druk).
Prijs: **f 0.50** per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.

2. Onze Oost. II. **Iets over den Inlander en zijn Zieleleven,** door T. J. Bezemer.
Prijs: **f 0.05** per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.

b. Onze West Tweede druk bestaande uit:
1. **De Kolonie Suriname,** door Fred. Oudschans Dentz;
2. **De Kolonie Curaçao,** door Mr. B. de Gaay Fortman.
Prijs: **f 0.50** per exemplaar en f 0.06 frankeerkosten.

c. Staats- en particuliere betrekkingen in onze Overzeesche Bezittingen: Werkkring en Vooruitzichten.

No. I. **De Bestuursambtenaren in Nederl.-Indië.** (2de, geheel omgewerkte druk met 8 foto's.)
Prijs: **f 0.75** per exemplaar en f 0.06 frankeerkosten.

No. II. **De Geëmployeerde bij de Javasuiker-Industrie.** (2de verbeterde druk).
Prijs: **f 0.25** per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.

No. III. **De Rechterlijke Ambtenaar in Nederlandsch-Indië.** (2de verbeterde druk).
Prijs: **f 0.50** per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.

No. IV. **De Ingenieur in Nederlandsch-Indië.** (2de verbeterde druk).
Prijs: **f 0.75** per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.

No. V. **De Ambtenaar bij het Boschwezen in Nederlandsch-Indië.**
Prijs: **f 0.20** per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.

No. VI. **De Ambtenaar bij het Onderwijs in Nederlandsch-Indië.** (2de verbeterde druk).
Prijs: **f 0.25** per exemplaar en f 0.06 frankeerkosten.

No. VII. **De Vooruitzichten van den Nederlandschen Arts in Nederlandsch-Indië.**
Prijs: **f 0.25** per exemplaar en f 0.06 frankeerkosten,

No. VIII. **De Ambtenaar bij den dienst der in- en uitvoerrechten en accijnzen in N.-Indië.**
Prijs: **f 0.20** per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.

No. IX. **De Ambtenaar bij de Gouvernements-Marine in Nederl.-Indië.** (2de verb. druk.)
Prijs: **f 0.20** per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.

No. X. **De Ambtenaar bij den Post-, Telegraaf- en Telefoondienst in Nederl.-Indië.**
Prijs: **f 0.25** per exemplaar en f 0.06 frankeerkosten.

No. XI. **De Geëmpl. bij de Rubber-(caoutch.) cultuur en bij eenige Bergcultures in N-Indië.**
Prijs: **f 0.40** per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.

d. **Emancipatie-Toespraak** door Th. A. C. Comvalius. Prijs: 1 ex. f 0.25, porto f 0.04.

N.B. *Beleefd verzoek bij bestelling het kostende vooraf per postwissel toe te zenden aan het INFORMATIE-BUREAU, Heulstraat 17, 's-Gravenhage.*

Bovenstaande werkjes zijn ook verkrijgbaar bij den Hoofdvertegenwoordiger der Vereeniging in Ned.-Indië, den Heer A. J. GOOSZEN, Solo, residentie Soerakarta, Java.

Afdeeling 'S-GRAVENHAGE.

Aan het Bureau **Laan van Meerdervoort 187,** zijn van **10—12** en van **2—4** uur (uitgezonderd Zaterdagsmiddags) inlichtingen te bekomen omtrent de volgende personen die werk zoeken voor:

- ...ziek- en Zanglessen.
- ...ken- en Schilderlessen.
- ...sen in Moderne Talen.
- ...sche-, Duitsche-, Engelsche- en Italiaansche Conversatielessen.
- Opleiding admissie examen H.B.S. en Gymnasium.
- ...rijf-, Type- en Vertaalwerk.
- Lessen in Machineschrijven en Stenografie.
- Dame als Hoofd — of Hulp in de huishouding.
- Kinderjuffrouw in Indië.
- Indische Massage en Manicure, uitsluitend voor Dames en Kinderen.
- Zweedsche gymnastiek, Heilgymnastiek, enz., uitsluitend voor Dames en Kinderen.

Deze inlichtigen zijn ook te verkrijgen op schriftelijke aanvraag bij den Secretaris der Commissie voor hulp aan werkzoekenden, den heer J. A. SOETENS, **Buijs Ballotstraat 15.**

Aan bovengenoemd adres zijn ook inlichtingen te bekomen omtrent Families, die zich belasten met de Opvoeding van kinderen, omtrent Hotels, Pensions, Inrichting, Medische Hulp, Onderwijs, enz.

OPGAVE van Leden der Vereeniging „Oost en West", die zich beschikbaar stellen voor het geven van privaatlessen in Indische talen, Staats- en Strafrecht.

A. H. J. G. WALBEEHM, Witte Rozenstraat 54, Leiden. — Javaansch. — Maleisch.
Mr. E. RIJKE, Witte Singel 46, Leiden. — Staatsinstellingen van Ned. O.- en W.-Indië. — N.-I. Strafrecht. — N.-I. Strafvordering. — Madoereesch. — Javaansch. — Maleisch.
S. TAGOR, Inl. Veearts, Korte Jansstraat 19, Utrecht. — Maleisch. — Battaksch.
J. J. F. SCHREUEL, Gepens. Assist.-Resid., Vogelkersstraat 1, Den Haag. — Maleische taal- en letterk.
A. H. JANSEN, Hamerstraat 25, Bussum. — Maleisch (gramatica, correspondentie, spreken); geeft les te: Bussum, Naarden, Weesp, Amsterdam, Hilversum, Baarn, Laren en 's-Graveland.
Mr. F. C. L. MEIJER, Hoogeweg 56, Zantvoort. - N.-I. Strafrecht. - N.-I. Strafvorder. - Alg. Ind. vraagstukk.
H. J. VERMEER, 1e v. d. Boschstraat 91, Den Haag. — De Maleische omgangstaal voor de praktijk.

LEDEN, die in deze opgave opgenomen wenschen te worden, kunnen zich opgeven aan den Secretaris der Vereeniging, Heulstraat 17, 's-Gravenhage.